

NĂM THỨ TĂM, SỐ 346

LỤC TỈNH TÂN VĂN

聞新省六

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Giá bán lẻ 0 \$ 20 || Đòi nhân . . . 0 \$ 20 (timbres)

GIÁ BÁN NHỰT-TRÌNH

Đồng-dương và các thuộc địa
Langsa

12 tháng 6 \$ 00
6 tháng 4 \$ 00

GIÁ BÁN NHỰT-TRÌNH

Các nước Ngoại-quốc

12 tháng 20 fr. 00

LỜI RAO CẦN KÍP

Lời cho chư-khán-quan rõ: Quán nhựt trình LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN không có can dự chi với nhà hàng LỤC-TỈNH-KHÁCH-SẠN ở ngang nhà giầy xe lửa Mỹ-tho. Ai muốn viết thơ cho Bồn-quán LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN thì phải để cho phân minh như vậy :

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN, Số 7, đường Norodom — SAIGON

PUBLICITÉ

Pour les annonces commerciales, demander le tarif qui sera envoyé par retour du courrier.

Pour les annonces Judiciaires et les annonces Légales, tarif spécial pour les Officiers ministériels.

On traite à forfait.

BỐ CÁO

Những lời rao về việc buôn bán, nếu gửi thơ đến Bồn-quán thì Bồn-quán sẽ gửi cho một cái bản để giá phân minh.

Còn lời rao thuộc về việc hộ và lời rao theo luật buộch thì có giá riêng cho các quan chức-vụ.

Xin gửi thơ thương nghị.

Cấm nhậ không ai được phép chép các bài trong Báo chương này mà đem vào nhựt trình hoặc làm sách

THỌ SÚC

TRẠCH CHƯỜNG CÁI LƯƠNG (tục biên)

(La Sélection: Quelques principes utiles à connaître et à appliquer en élevage et en agriculture).

良改種擇蓄樹

Đất khô ráo thì trồng cỏ-lá (herbes de Guinée) còn đất im hay là đất ướt thì trồng cỏ Para tục minh kêu là cỏ-tây, cũng là một thứ cỏ ngựa ăn tốt lắm, nhưng mà phải cắt non, chớ đừm để già nó cứng. Cỏ này trồng kếp công hơn cỏ lá, phải sấn sỏi và phải lựa đất tốt, lại phải nhỏ dùm cỏ ta cho nó lên, bằng không nó bị ăn đê phải chết hết.

Và lại các thứ cỏ ta mọc ngoài đồng mà nhằm chỗ đất cây bừa tử tế, có phân tra và có với cho vừa phải thì cho ngựa ăn cũng mau mập cũng mau lớn dặng.

Nếu chẳng như vậy thì nhà-nước

có lòng lo mà vơi giống ngựa lên cũng thất công vô ích chẳng bao lâu rồi phải hư sự.

Phép lựa giống có sức người mà muốn cho mau, thì thú vật giống đã lựa phải cho mau đẻ và đẻ cho siêng, nhưng vậy, muốn cho thành tựu thì phải cho chầy ngày bền chi mới dặng.

Bởi vậy những người tuổi tác có nuôi giống lâu năm dặng từng trái mới làm dặng việc hơn.

Những người ấy thì mới hiểu dặng và làm dặng theo phép thứ ba là phép truyền chường.

Truyền chường là phép hễ cha mẹ có tánh chất xấu tốt bao nhiêu thì truyền lại cho con cháu. Hễ cha mẹ có cái chi tốt giống nhau thì sanh con cũng có; mà có cái chi xấu cũng vậy. Còn cha mẹ có những cái chi khác nhau thì sanh con ra mấy cái ấy nó thừa trừ lại với nhau.

Ấy vậy những ngựa có ti trọng thì phải bỏ ra đừm để giống, lại như

thần thể có một ít cái ti chi mà sửa dặng thì cũng phải sửa cho hết, giả tí như có ngựa cái hẹp ức quá hay là lưng kiêu-an thì bỏ đực phải lựa ngựa giống cho nở ức và tọa cũng cho tốt, nước lưng cũng cho mạnh. Như dùng ngựa đực giống của Nhà-nước để cấp không cho những kẻ nuôi ngựa cho phủ cái, thì tại sở có người chỉ dẫn giỏi hơn đầu hết, để cho biết mà lựa con nào phải dùng cho dặng sau ngựa con sanh ra khỏi thứ ti nào của ngựa cái mẹ, hay là có dặng cái tánh chất nào tốt của mình ước mơ. Chúng tôi xin luận sơ về phép truyền chường này, và xin ai nấy phải chớ bỏ qu trong việc nuôi giống.

Còn một cuộc súc đởng nữa chúng ta phải lo mà vơi lên thì dặng lợi-ích mau hơn là nuôi ngựa, là cuộc nuôi bò, bởi vì bò cái chửa mau hơn ngựa, và lại đẻ sớm hơn. Vì nuôi ngựa ai cũng kiếm cho có ngựa đua, cho nên phải cần mẫn, sấn sóc, còn bò thì nuôi đối trá bơ thờ. Nhưng

Mỗi nhà thơ giầy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tỉnh-tân-văn giùm

vậy mà ai lại chẳng biết những người cày bừa cùng kẻ có xe cộ đều qui giống bò biết là bao nhiêu, một đôi bò mạnh mẽ, dễ nuôi, dễ-dạm thiết là khó kiếm, mà nhứt là bò dễ tại Nam kỳ thì đã quen thủy thổ lại càng qui lắm.

Bò tốt thiết vẫn ít. Tại đây nhà-nước chưa có đem bò giống phương xa về mà nuôi, việc ấy cũng phải tốn kém lớn. Hội-đồng khuyến khích việc súc dưỡng cùng hội Sùng-nông cũng đương nghĩ nghĩ việc ấy, có khi chẳng bao lâu trong các tỉnh sẽ có bò đực giống tốt hoặc là bò xứ này hay hoặc là xứ khác đem về, để cho những kẻ nuôi bò đặng dùng không. Những lời chúng tôi đã chỉ biểu về việc nuôi ngựa, thì xin cũng hãy nhớ mà dùng theo cuộc nuôi bò. Đây lại cần kíp hơn nữa, là vì những bò đực tốt hơn hết thì đều phải bị thiến cho nên mất giống còn chi mà sanh sản. Tôi tưởng các làng nên thương đồng cùng nhau mua vài ba con bò đực tốt, mạnh mẽ và dễ-dạm mà để cho đàn dùng, thâu tiền mướn nhẹ nhẹ Bền nước Langsa vẫn có như vậy, thì bên ta muốn làm cũng chẳng khó gì. Bên Nam ta lại dễ hơn, bởi vì mình trông cho có đặng bò làm công việc nài mà thôi, chứ chúng ta chưa có đặng ba loại bò khác nhau như bên Langsa vậy: là một loại bò làm công việc, một loại bò thịt và một loại bò sữa.

Từ rầy cho đến về sau hãy còn lâu, thì chúng ta chỉ vụ cho có đặng bò dùng mà làm công việc, chứ còn bò thịt thì bỏ giá cũng đặng, miễn là nuôi dưỡng săn-sóc cho tử tế thường thì hàng thịt họ cũng mua đặng giá. Ấy vậy mà bò xứ ta còn nuôi thất thường, trừ ra những bò ở các nơi có lâm phần, thì đặng thông thả đi kiếm ăn trong rừng trong bụi; và lại dầu bò xứ ta có tốt cũng chẳng đặng giữ gìn sạch sẽ, cũng không đặng có chuồng có trại cho khỏi nắng khỏi mưa; nhứt là buổi chiều về chuồng thì không có cỏ mà ăn ban đêm cho thường đặng phủ phê như ngựa vậy. Ấy là một cách trái lẽ, bởi vì ăn không

đủ, thất thường thì bò khó chịu hơn ngựa.

Bò là loại ăn nhơi, cho nên nó ăn phải cho thông thả chậm rãi và phải cho đặng nhiều đủ, ngõ hầu đến buổi nghỉ mà nhơi. Nó không phải như ngựa, mà một hai giờ trước khi đi ra làm công việc thì cho ăn một phần ăn là đủ; bộ thì nhờ bữa ăn hôm qua mới có sức mà làm bữa nay. Bởi vậy cho nên muốn bắt nó làm công việc, mấy giờ thì phải để cho nó làm luôn một thể, thì hay hơn bắt nó làm hai buổi, buổi mọi buổi chiều, vì như vậy nó không có giờ mà nhơi cái cũ và ăn dành thêm cái mới. Theo nghề canh nông thì cách nuôi bò, cho bò ăn là quan trọng lắm, cho đến đôi xem nơi đó thì đủ biết trong xứ giàu nghèo. Nuôi bò mà cho một đừa con nit đuổi đi ăn theo dọc đường dọc sá, còn nuôi mà có chỗ dưỡng có thả cho nó ăn và về chuồng lại lựa cỏ mà cho ăn sẵn, là hai cách lợi hại khác nhau xa.

Chứng nào mà có đặng bò đực giống ta hay là bò xứ khác đem về, sanh sản ra đặng bò con tốt hơn, thì phải nuôi cho kỹ càng hơn và cho nó đủ hơn, bằng không thì cuộc cải lương về việc súc dưỡng cũng không miêng viễn đặng.

Ấy là công việc còn phải đợi về sau, còn hiện đương bây giờ thì chúng ta muốn kiếm bò đực tốt cũng có, chẳng chi ngăn trở, dầu dầu cũng là có, lại hề bỏ mới đẻ ra thì chúng ta hãy nuôi cho tử tế no đủ, nó đặng lớn tốt thì ta đặng lợi nhiều. Những bò con nuôi mập mà không muốn đẻ giống hay là đẻ nuôi cho lớn, vì nó có ti rõ ràng, thì bán cũng đặng giá hơn, bởi vì hàng thịt thường thiếu bò con béo tốt luôn luôn. Còn những con nào tốt hơn hết thì để lại, nuôi thêm mau lớn và sau vực đặng sớm trước hơn ít tháng.

Chắc là từ đây đến sau cũng còn lâu, thì chúng ta chưa kiếm đặng loại bò thịt là loại người ta lựa lọc mà nuôi cho ra giống nhỏ xương hết và mập béo sớm mau hết sức. Giống bò như vậy hàng thịt họ qui chuồng

lắm, mà bỏ ra công việc thì làm không đặng gì hết, và lại chúng ta chưa có thể mà làm cho có đặng bò thường phong lưu dùng như vậy đặng.

Nhưng vậy, một ít vị khan quan nên nuôi thử bò sữa để mà bán sữa, ít nữa là trong các nơi phụ cận thì thìêng, thì cũng là một mối lợi to. Thiết lấy làm quá tiếc cho chúng ta là người Annam mà nê chấp không làm những việc người ngoại quốc đến ở xứ ta mà làm nên! Việc thương mãi, thì để cho Thanh-khách là người mình xem như có tài nặng mà làm nên nổi mà thôi, chứ không ai ăn qua. Đến việc bán sữa, thì duy có một mình Chà-và biết buôn bán mà thôi. Họ là ngoại quốc mình nên ở hòa hảo với họ, chứ còn việc ăn làm, họ làm chi mình làm nấy chẳng ai ngăn trở. Chúng ta phải biết người ngoài Bắc-kỳ, có qua đến Thượng-hải mà mở ngôi hàng buôn bán thì đều làm nên đặng giữa xứ Trung-huê. Ấy vậy có lẽ nào mà chúng ta đây lại chẳng có sức đủ mà bán một hai chứt sữa bò hay sao? Làm thử mà coi cũng chẳng tốn chi mà.

Những loại gì mà bò phủ mặc nó thì cũng phải như vậy, mà loại bò của chúng ta là không phải bò sữa, cho nên bỏ cái vựa có đủ sữa mà nuôi bò con mà bán thôi. Như bò ta xấu nuôi mà còn đặng khá khá, là vì trong đồng, trong rẫy, bò mẹ có bao nhiêu sữa, dầu ít chẳng bao nhiêu, cũng để hết cho bò con bú. Ấy vậy, nếu chúng ta nuôi bú mẹ cho khá hơn, thì nó có sữa nhiều hơn, chúng ta lại lấy bớt đặng mà bán một phần sữa, vừa khỏi hại đến bò con. Hễ bò cái nuôi cho đặng phủ phê, thì hề nặn sữa nó chừng nào nó lại ra sữa nhiều chừng nấy, về cách nhiều lựa như vậy thì sữa lại nhiều lên cho đến đôi như con bò con bú hoai cả ngày không ngót ra một phút cũng không hết đặng.

Bên Langsa, một con bò cái nào yếu hơn hết, cũng có một ngày ít nữa là 6 litres sữa, nặn hai lần, một lần buổi mai, một lần buổi chiều; bò

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tính-tân-văn giùm

ng việc thì làm
và lại chúng ta
chờ có đặng bò
dùng như vậy

ít vị khán quan
để mà bán sữa,
mọi phụ cận thì
một mỗi lợi to.
Ếch cho chúng ta
nè chấp không
vị ngoại quốc đến
n! Việc thương
khách là người
ai năng mà làm
hớ không ai ăn
sữa, thì duy có
biết buôn bán mà
quốc-minh nên ở
ở còn việc ăn làm,
lạm này chẳng ai
phải biết người
qua đến Thương-
hàng buôn bán thì
giữa xứ Trung-
nào mà chúng ta
tré đủ mà bán một
vay sao? Làm thử
g lớn chi mà.

ma bò phủ mặc nó
r vậy, mà loại bò
hông phải bò sữa,
ra có đủ sữa mà
bói: Như bò ta xấu
ng khá khá, là vì
r vậy, bò mẹ có bao
chẳng bao nhiêu,
bò con bú. Ấy vậy,
môi bò mẹ cho khá
ra nhiều hơn, chúng
ng mà bán một phần
đến bò con. Hễ bò
ng phủ mặc, thì hễ
ng nào nó lại ra sữa
y, về cách nhiều lứa
lại nhiều lên cho đến
con bú hoài cả ngày
một phút cũng không

một con bò cái nào
ng có một ngày ít nữa
nhan hai lần, một lần
lần buổi chiều; bò

bực trung, từ 12 đến 14 litres, còn bò
tốt hơn hết, một ngày cho tới 22 li-
tres. Như vậy là nhờ có phép *Truyền*
chở mới lựa những loại sữa lần
lần đặng cho ra giống tốt sữa. Và lại
cũng nhờ có điều này, là bên Langsa
bò mẹ không cho bò con bú hoài.
Những bò con thì bắt bò sữa sớm,
rồi nuôi chung với bò để dưỡng làm
giống, cũng có uống sữa đồ trong
thùng, còn bò mẹ thì nó để cho mà
nặn sữa trót cả năm, chớ không cần
gi cho con nó bú mới có sữa

Trong xứ nóng nực, hễ bò cái mất
con thì hết sữa, và khi nào nghe nói
rằng bò annam ngày nặn có một li-
tre sữa, thì phải hiểu rằng phần con
bò con bú hết 3 litres.

Như mỗi ngày nặn sữa có một buổi
mai sớm bưng-tưng, còn bao nhiêu
thì để cho bò con bú, rồi tối cột nó
lại. Lần lần hễ nó men ăn cỏ và lớn
lên thì mỗi ngày chiều lại, cột nó sớm
hơn một bữa một chút, thì hơn trong
6 tháng mỗi ngày bán đặng một phần
sữa thường thường tương tự như
nhaul.

Như vậy thì chỉ phải nuôi bò mẹ
cho phủ mặc, và cho nó có chuồng
trại, lại cũng làm rửa chải gỡ cho
sạch sẽ như ngựa vậy; hễ bò đặng
sạch sẽ thì nó có sữa nhiều.

Muốn học nặn sữa thì phải coi
người ta nặn it lần thì đủ biết. Việc
ấy bên nước Langsa, là nghề nghiệp
con gái nhà quê, còn trong bọn lính
langsa thì có nhiều người cũng con
nhà nông tang, nếu người annam có
hỏi đến cách nặn sữa bò thì họ sẵn
lòng mà chỉ vẽ.

Ấy vậy bò ta nuôi dưỡng từ tế cũng
là có sữa mà bán đặng. Như là Chà-

và có sữa nhiều hơn là vì nó thuộc
về loại bò sữa tốt hơn, ấy mà cũng
còn tội nghiệp, sữa cũng còn ít hơn
bên xứ nó, bởi vì ở nội xung quanh
Sài-gòn cỏ xấu và ít lắm, ăn không
no đủ.

Nếu muốn chó có ít nhiều sữa lập
tức bây giờ thì phải mua bò cái con
Chà- và bán tại đây.

Bên Hạ châu (miền-dưới) cũng có
bán bò cái lớn tốt in- như giống bò
nơi chùa Chetty Saigon, một con về
tới đây, tinh hết cả số-hại là 200
đồng. Già ấy người thôn-dã annam
mình với không tới Chớ như người
phủ tức cũng nên mua đem về một
con bò giống ấy cho thiết tốt để
sanh sản mấy bò con cùng khắp các
nơi lân cận, thì chẳng bao lâu sẽ hóa
nên một bầy nhỏ nhỏ. Giống bò ấy
nó cũng cho con nó bú mà một ngày
nó còn có đặng 7 litres cho tới 9
litres sữa. Bò lai giống bò ấy một
ngày cũng đặng 4, 5 litres sữa, cũng
in như họ lai giống langsa và annam
của nhà-nước nuôi trên Lâm-viên-
Lang-bian khi trước. Sữa bán 3 cái
một litre thì cũng là một mỗi lợi
người nông gia nên làm thử.

Như người annam mình mà muốn
noi thử theo đặng ấy, thì phải nhớ
đều này: là những tánh chất tốt của
giống nào bất kỳ, hễ đi truyền lại
bởi nơi bò đực giống thì đặng hoàn
toàn hơn và mau hơn, cho nên có
lẽ xin cùng hội khuyến khích canh
nông mua một hai con bò đực giống
Chà- và về loại bò sữa thì chắc đặng,
bởi vì hội đã có nghĩ nghĩ muốn
mua bò đực giống ngoại-phương.

Đến chừng người nông-gia annam
ta có đặng một đôi con bò cái sữa

thiết tốt, mà nếu có lòng lo lọc lựa
lấy giống mà nuôi lấy bò cái con về
loại bò sữa ấy, thì trong kỳ mười
năm lấy sữa thường đặng nhiều hơn
thêm chẳng biết mấy bội, mà chẳng
phải tốn hao gì hết, duy phải ra công
dưỡng cỏ và giữ gìn chuồng trại cho
sạch sẽ mà thôi. Chúng tôi ước-ao
cho một ít vị khán quan làm thử mà
thí nghiệm chúng tôi dám chắc rằng
phải thành tựu chẳng sai.

Còn về giống heo ta, thì chúng tôi
không có điều chi mà khuyến bảo cho
có ích đặng nữa. Và chẳng heo có
nuôi từ tế thì mới có lợi, lại việc lựa
giống cũng là tự nhiên, làm sao ai ai
cũng phải lựa đực tốt, nái tốt mà
nuôi, lại hễ con nào không đặng giống,
thì chắc bán đặng không sai, cho nên
ai ai cũng đều có giống tốt.

Chúng tôi cò nghe đặng một điều
lấy làm toại chí, là có một vị nghị-
viên trong hội khuyến khích canh-
nông nói rằng: Cuộc nuôi heo an-
nam không còn thiếu chi mà phải cải
lương nữa đặng, vì giống heo ta nuôi
lợi hơn các giống ngoại quốc đem về
đây. Chúng tôi tưởng nên thêm vô
mấy lời ấy một điều này nữa, là giống
heo Hồng-mao là giống heo tiếng thứ
nhứt, vì cũng nhờ có trộn các giống
Phương-tây lại với các giống Phương-
đông mới đặng như vậy.

(Còn một việc súc dưỡng thiết lợi
rất rộng, nghèo cho mấy cũng làm
đặng, miễn là có đem dạ suy nghĩ
một chút và phải nhớ những phương
pháp lựa giống chúng tôi mới chỉ
đần rồi đây thì nên. Kỳ sau chúng
tôi sẽ luận nuôi gà-vịt và lựa giống.

(Sau sẽ tiếp theo)

THỜI CUỘC

(ACTUALITÉS)

ÂU-CHÂU CHIẾN CUỘC

TÂN VĂN

(Nouvelles de la Guerre)

(TỪ NGÀY 29 SEPT. TỚI MỒNG 6 OCT.)

Tình cảnh bình Langsa và bình

Allemand hỡi còn cứ vậy chưa đại chiến với giặc đã nhiều ngày
phần thắng phụ. Tuy vậy mà binh và trên hướng bắc nước Langsa
langsa lại đắc thắng lần tới đều cuộc chiến tranh càng ngày càng
mặt, nhứt là cánh tả-đặt có xếp hóa ra hung hăng. Hôm ngày

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhứt trình Lục-tính-tân-văn giùm

mồng 4 octobre Đức-giám-quốc Poincaré, quan thừa-tướng Viviani, và quan binh-bộ-thương-thơ là ông Millerand cùng nhau từ biệt kinh đô Bordeaux ngồi xe automobile mà đi viếng các đạo binh nơi chiến trường dựng yên hũy quân lính. Đức-giám-quốc vào viếng dinh quan đại-tướng-quân trước các nơi khác.

Đạo binh đồng minh Nga-la-tư nay thắng thêm nhiều trận. Bôn đạo binh allemand bị binh Nga-la-tư phá hũy. Còn về binh autriche là đồng minh của nước Allemagne mỗi lòng nên cứ chạy hoài.

Đức Hoàng-dê Nga-la-tư nay thân hành đến xem binh tình tại chiến trường. Còn Hải-đạo, thì binh thủy langsa cứ xạ pháo vào cửa Cattaro của nước Autriche vì trong cửa còn nhiều tàu trận và tàu lặn autriche đang núp đó chẳng thoát được.

Những tàu trận Langsa đã chở binh đồng-minh Langsa và Hồng-mào đến cù lao Lissa thuộc nước Autriche rồi, chiêm dựng cù lao và cắm cờ Langsa và cờ Hồng-mào trên đất mới chiếm ấy.

LỜI CẢN KÍP

Từ nay về sau, vị nào mất nhựt trình, nội trong mười ngày phải cho bôn-quán hay thì sẽ thưởng cho.

Nếu quá hạn ấy thì bôn-quán không tuân. Ấy là lẽ công, vì có nhiều vị nói mất những số báo đã in một hai tháng trước.

ĐÔNG DƯƠNG TẠP CHÍ
(A travers l'Indochine)

Giá bạc (Taux de la piastre)

Octobre	2	3	4	5	6	7	8
Hàng bạc Đông-Dương	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.	fr.
Hàng Hồngkong Shanghai							
Hàng Chartered Bank							không có giá fr.
Kho Nhà-nước	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25	2,25

SAIGON

Xử đại hình. — Vì lời nghị quan nguyên soái Nam-kỳ ngày 16 septembre :
Tòa-đại-hình Hanoi sẽ mở hội xử kỳ thứ tư từ ngày 30 novembre 1914.

Tòa-đại-hình Nam-kỳ và Cao-mên sẽ mở hội xử kỳ thứ tư năm 1914 như sau đây.

- Xử tại Mytho.... ngày mồng 5 octobre
- Vinhlong... ngày 19
- Saigon... ngày mồng 9 novembre
- Cần-thơ... ngày 24
- Nam-van... ngày mồng 8 decembre

Vụ ăn cấp 10 muôn bạc. — Linh tuấn đang lo truy cho ra mỗi về tấm giấy xin P. n° 794-A-11 bị ăn cấp và hằng buôn kia đã thầu được đem dâng vào kho bạc trước hết.

BÉNTRE

Lễ cầu hồn cho quân lính tử trận. — Hôm thứ ba 17 septembre cha Khánh là cha sở họ Cái-bông về làng An-ngãi-trung (Batri) có làm một lễ hát trọng thể cầu hồn cho quân lính tử trận.

Nhơn dịp này quan tham-biện chủ tỉnh Běntre có đến chào lễ thay mặt Chánh-phủ. Văn cuộc lễ nì chừng lòng người nam việt hằng giữ sự trung nghĩa cùng Đại-pháp chẳng khi nào dứt, mà nhứt là trong cơn nước lửa như vậy.

Vì lễ ấy trong số người đến chào lễ chẳng những kẻ có đạo mà thôi mà kẻ ngoại tông đạo phật cũng hiện diện ngày ấy như là thầy cai tổng Mai-văn-Hộ, thầy cai tổng Bão-an cùng các hương chức làng.

Nhà thờ trần thiết nguy nga đẹp đẽ. Các hương chức làng đến chào lễ tinh dạng 6 trăm ông. Những hương chức cùng dân ngoại xứ này thiệt là những người hảo tâm đáng khen ngợi, mỗi khi có cuộc lễ đầu đạo đầu đời đều chung tay vùa giúp không tiếc công tiếc của.

Chẳng những một quan tham-biện chủ tỉnh đến chào lễ, song còn nhiều người tây khác cũng đôi gót-theo ngài đến Thành-đường.

Các ngài bước đi khoan thai, thấy sắc diện các ngài thì biết trong lòng cảm xúc cuộc trọng thể này. Quan tham-biện chịu lãnh chức làm đấng bảo hộ cuộc lễ rồi ngài bước đi thẳng vào cung chánh ngồi ghế đã dọn sẵn.

Khi lễ tất, thời chủ nhạc là M. Susini ra đầu cho nhạc-sanh xướng bài chúc quân Đại-pháp của ông tây tên Collet là quan Giám-thầu sở chương-chánh tại Batri. Đoàn mỗi vị uống ly sâm-banh mà chung vui với nhau. Giữa tiệc điếm-tám quan chủ tỉnh nói nhiều lời khen ngợi thầy cai tổng Mai-văn-Hộ là người hảo tâm lo đốc công dọn lễ. Thầy cai này vẫn đã có xuất ra 1 ngàn bạc làm tiền tế cấp kẻ mắc nạn.

Chúng tôi nay, trong gia đình, cũng trong khi hội hiệp với nhau đều nhớ khấn khấn rằng nước langsa là nước bảo hộ chúng tôi.

MYTHO

Đám nhơn mạng. — Bôn quán mới hay rằng quan thầy thuốc annam tên Bình cũng là một vị khan quan Lục-tính-tân-văn đang khi xử thuốc cho tên tù nọ bị tên này chém 1 lác dao phay mà ngã xuống đất.

Thằng sát nhơn này tên là Dạ hồi trước có bị Tòa đại-hình Saigon phạt 5 năm tù cũng vì tội đánh người ta và toan mưu giết người.

Chừng mãn tù nó làm được chừe cấp-ràn cai một bọn tù, vì nó có tánh hạnh khá tốt. Lúc ra khỏi ngục nó lại ăn trộm, Tòa kết án 1 năm tù, Dạ vô tù mấy tháng rồi vượt ngục.

Mới đây bị bắt tại Mytho vì tội hoang đàng và không giấy thuê thân, Tòa Mytho phạt nó 6 tháng tù, Dạ bèn phải bỏ mình vào khám đường Mytho đến tội.

Bữa điếp các tù trong khám đi ra ngoài quét đường lộ, Dạ không ưa việc cực nhọc ấy bèn cáo bệnh đau chơn xin khiêng về nhà thương.

Quan thầy thuốc tây là ông Essertau và ông Bình cũng đều nói nó giả đau, kỳ thiệt không thấy dấu chi là nặng. Dạ oán thù hai quan thầy thuốc mà điềm nhiên chờ dịp.

Bữa 28 septembre quan thầy tây mắc đi trốn trái, thầy Bình ở nhà lo làm thuốc cho bệnh nhơn, vậy đang khi thầy Bình khám nghiệm chơn của thằng Dạ này cho biết đau thiệt hay là giả đồ.

Thằng Dạ liền vớ lấy con dao phay để vờ nan đang thủng mà loạn đã thầy Bình.

Thầy Bình sống đời được 30 tuổi, ra trường thuốc Hanoi hồi năm 1908, và bỏ đi tung chánh hạt Mytho năm 1911. Tánh nết hiền từ, cứ chỉ đoan trang quan yếu dân chượng.

Qua ngày sau là 29 septembre làm lễ an táng, quan tham biện chủ tỉnh Mytho đọc văn tế nhắc đức tánh thầy Bình ai nghe đều cảm

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhựt trình **Lục-tính-tân-văn** giùm

Số 346

xúc. Thầy Binh hồi bị loạn đá thì chưa chết liền, nên còn giờ kịp mà làm tờ di chúc và có chịu phép rửa tội nữa.

Quan tra án Tòa Mytho lãnh tra cứu vụ án mạng này.

Bồn quân xin phân ưu cùng qui quyến thầy Binh, cầu cho linh hồn thầy được lên chốn thiên-đường.

Việc đáng khen. — Chuyện này mới xảy ra đây tại chợ-giữa làng Vĩnh-kim-dồng hạt Mytho hôm ngày 20 tháng septembre hồi 4 giờ rưỡi chiều có một chiếc xuồng ba lá của tên Hương-thần-Tinh ở tại làng Phú-phong đi với mẹ già và một tên bạn chừng 17 tuổi, còn bà mẹ già trên 70 tuổi. Khi ra chợ mua đồ rồi về, kể đâu có một chú trai kia tuổi mới hai mươi ba, sức đang mạnh mẽ tên là Đặng-văn-Giáp đến xin quá giang đặng lên Phú-phong mà làm ruộng, người chủ ghe có lòng từ tế, chẳng để hỏi lâu, bèn cho bước xuống xuồng đi, khi xuồng mới vừa ra khỏi mé, thì nước ròng chảy mạnh và xuồng chới nhiều; người bơi chưa thạo bao nhiêu, nên ra cần mũi ghe chài mà lật úp, trong khi ấy mỗi người đều lo lấy thân không ai nhớ đến ai. Duy có anh chủ ghe nhớ đến chút mẹ già, lòng không quên bỏ được, anh ta bèn ra sức vớt cứu mẹ già, đầu lè tạo khiến sao sẽ chịu vầy, trong cơn nguy cấp như thế, xây đâu có một trai kia tên là Cãi, tuổi mới mười lăm, sức vira tráng kiện, mắt thấy cuộc tử sanh bối rối, lòng không đành bỏ lẳng mà đi, nên liều mình xông xuống chỗ cấp nguy, đặng cứu lấy người đang mắc nạn. Thăm cho, nước ròng chảy tràn bờ tràn bực, người bị chìm kể nổi kể trôi, như vậy mà lòng Cãi ta can đảm chẳng thôi, mới vớt đặng bà già lên khỏi, còn chú quá giang kia, đã không biết tội, mà lại bị cần dưới lưng ghe, nên không ai cứu nổi sự rủi ro, nên hôn phách trảm nơ chín tuổi, còn chú ghe với bạn đều lên được trên bờ, té ra vớt được có ba, còn một gã giao cho bà Thủy.

Nên sự hiểm nguy như rửa, xin lục châu chớ khà đi xuống cùng ghe mà cho khâm lằm, và cũng đáng khen cho tên Cãi có lòng can đảm chẳng sợ chết mà nhảy xuống cứu người như vậy, nên xin ai ai hề thấy người bị rủi ro cũng nên ra tay mà cứu kéo tội nghiệp.

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Nordom. — SAIGON

KIM-VĂN-KIỀU, ông P. Trương-vinh-Ký
in lại rồi.
Không hình \$100 | Có hình \$200 | Tiền gửi \$510

ÂU-CHÂU CHIẾN-KY
(Histoire de la guerre européenne de 1914) (1)
(D'APRÈS LE COURRIER D'HAIPHONG)

III

Ngày mồng 8 août. — Các quan allemand ra lệnh bắn những người dân alsacien bị nghi ám hiệp với người langsa và thông tin về Langsa. Nước Autriche hạ chiến thư cho nước Ngalatr. Nước Espagne giữ một bề trung lập. Chiếc tàu allemand hiệu «Princesse Louise» bị chìm đang khi đi đặt trái phá nổi. Chiếc Amphion của Hồng-mao đụng trái phá mà chìm, trong các người chết đuối có 2 chục tên allemand bị bắt cầm tù. Tàu trận langsa bắt đặng tàu trận allemand hiệu «Katrina» chỡ thơ tại vịnh Biscaye trong nước Espagne. Chiếc tàu allemand này ở về hướng nam phương Afrique chạy qua vịnh ấy.

Nghĩ chiến, đặng chôn 1 ngàn 2 trăm quân allemand tử trận tại thành Liège.

Ngày mồng 9 août. — Nước Allemagne đang vội vã điều bát thủy binh tại Dantzig và Koenigsberg.

Binh belge đang lo thủ thành Liège, nước Allemagne tư điền tin cho chánh-phủ Belge hay rằng nếu không muốn giải giáp mà ở yên tịnh thì không khỏi bị gia phạt.

Quân allemand vây thành Liège chặt lằm mà quân trong thành kiên bẻ vững vàng. Binh Langsa kéo đến hướng bắc đất Togoland thuộc địa allemand về phương Afrique. Binh Hôi-hôi tụ nhau gần Dedeagatch trong nước Bulgarie. Quan sứ thần allemand trong nước Serbie lãnh tờ thông hành mà lui gót. Binh belge hãy còn cự đương hẳn hoi. Vua Belge hôm qua có ngự đến xem cuộc điếm binh đặc lệnh cứu viện thành Liège. Binh allemand bỏ quận Luxembourg mà sẵn tới giáp mặt binh langsa. Tối lại lính langsa tháp tùng xe lửa sang qua thành Bruxelles là kinh đô nước Belgie.

Mồng 10 août. — Có tin chắc rằng binh allemand bị binh langsa đuổi ra

(1) Coi lại Lục-tính-tân-văn số 339 và số 345.

khỏi thành Mulhouse mà chạy cố thủ bên rạch Neu-Brisach. Chúng nó đốt phá nhiều trại xưởng trữ lương và phá hủy rừng Haid. Tuy quân allemand ngăm đe bắn chết dân Alsacien mà lòng dân cũng hăm hở mắng thăm. Binh allemand ở bên Belgie thiếu lương.

Quan thủy-sư đề đốc nhật-bồn tên Dewa đặc lệnh điều bát đạo thủy-binh ra biển cả diệu võ dương oai. Nước Nhật-bồn làm sao cũng giữ lời minh-ước với nước Hồng-mao không sai một nét. Chẳng ai biết rõ những đạo chiến-thuyền allemand ở Trung-quốc Hải (Mer de Chine) đóng ngụ nơi nào. Tờ minh-ước của hai nước đồng minh ấy hoặc nước Nhật phải chiếm đất Giao-châu đặng giữ cả quyền lợi nước Hồng-mao bên Viễn-đông.

Hoàng đế allemand thân chinh quân suất các đạo binh allemand. Nước Hồng-mao gọi 10 muôn quân tinh nguyện đặng xuất trận. Nước Nhật-bồn động thủy binh mà đề phòng việc hiểm nguy xảy ra bất thình lình, nước Nhật tướng tướng-sĩ đóng bên Trung-hoa chưa được trắng thanh thế, bèn toan điều bát thêm nữa.

Ngày 11 août. — Các đạo binh đồng-minh đã gặp mặt nhau rồi. Quân allemand tràn vào nước Belgique vô số. Nước Langsa và nước Autriche dứt cuộc giao thiệp. Sứ thần nước Autriche từ biệt kinh đô Paris mà hồi cố quốc. Tình cảnh các nước đồng-minh coi vội đặc thể. Binh langsa cứ tấn thêm qua nước Belgique không ngớt. Trong các đồn tại Liège lương thảo không thiếu gì thuốc đạn cũng đầy kho. Quân Monténégrens chiếm cứ cũ-lao Spizza trong biển hồ Adriatique.
(còn nữa)

ÂU MỸ TÂN VĂN
(Nouvelles d'Europe et d'Amérique)
歐美新聞

Nước Ngalatr (Russie). — Mấy ngày đầu khởi sự cuộc động binh, hể 6 giờ ban mai trong cả thành đều rần rộ, lính lựu hậu trụ nhau đến trại cho quan điếm binh,

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhật trình Lục-tính-tân-văn giùm

-văn giùm

những đờn ông vầy đoàn với nhau, kể đặc
vợ người âm con, sắc diện vui vẻ, không
chút chi lo sầu.

Đến 11 giờ nữa cuộc diêm binh, thì
những kẻ phải chấm linh hiệp nhau từ tốp
tới các trại riêng đã sấm sần đặng nhập cơ
ngủ theo thứ hạng mình.

Quan thừa tướng Ngalatr ngày nọ tiếp
rước các ông chủ-bút báo-chương mà phân
mấy lời rằng: Nước Ngalatr hằng ham mộ
cuộc hòa bình nên đã hết sức lo ngại việc
tranh đấu, nhưng mà việc chi không nên
thời quá cũng đừng bắt cấp.

Quan ấy khen ngợi Chánh-phủ đã nghe
lời kẻ dã-man ngấm đe mà không kinh sợ
lại quyết lòng đến vấn tội chúng tặc, đầu
cho phải tồn tại sanh linh bao nhiêu cũng
không thối.

Chánh-phủ chẳng hề dễ thua sức ai, đầu
cuộc chiến tranh xoay ra thế nào cũng
vậy, Chánh-phủ lại quyết hẳn dã-man
mà bị diệt trừ tận tuyệt thì mới chịu
cuộc hòa-bình.

Nước Italia. — Khi nước Italia xưng mình
giữ trung lập làm cho nước Allemagne mất
chỗ cậy trông, thì có nhứt trình hiệu *Tri-
buna*-báo nói rằng: Nghiên xét theo từ
chữ viết trong tờ minh ước của tam liệt
cường hòa-hiệp thì phải hiểu rằng nước
Italia không buộc mình trợ chiến cho 1 liệt
cường hòa-hiệp nào mỗi khi liệt-cường này
hưng binh đánh các nước ngoài, song khi
có nước ngoài phạm đến liệt-cường ấy thời
nước Italia mới ra tay trợ chiến cho. Văn
nước Italia cũng còn quy'n phận mà cân
phần đều ích quốc lợi dân rồi mới định
hề trợ chiến hoặc giữ trung-lập.

Đại-tang. — Khi ông Jaurès bị thích
xong, thì lò làm pha-ly đóng cửa, lại các
thợ đào mỏ khoáng Albi cũng bãi công
việc chỉ đầu âm-tang.

Sự tích ông Samain bị bắn. — Quân allemand
chỉ biết dùng lòng độc dữ mà khêu chiến
với Langsa thôi. Chúng nó bắn chết ông
Alexis Samain là chánh chủ hội *Souvenir
Français* = Kỷ-niệm Đại-pháp cổ hương trong
tỉnh Alsace-lorraine và bắt cả đám thuộc
viên hạ ngục.

Sự tích việc oán thù là vậy: nguyên ông
Alexis Samain có thiết lập một hội Thê-
thảo tại xứ Lorraine ở thành Metz trong
năm 1909. Quan trên (là người allemand)
không ưa mộ hội mới, vì y phục đàng trong
giờ tập luyện thê-thảo mướn tượng y phục
langsa hay dùng.

Tháng Janvier 1911 nhóm đại-hội thời
nhạc tại Nhà-khách-san kia trong thành
Metz. Chiếu theo luật allemand hề mời
người ta dự cuộc chi, thì phải viết thiệp
chờ không nên miệng tày. Vậy trước
khi khởi thời nhạc có 2 người linh tuấn

thành qua đấy, nhạc vừa khởi chập trời.
Ông có liền bước vô nhạc-phòng bảo phải
nín ngay.

Người Alexis Samain liền cao tồ cho ông
có hay rằng mấy bà con xúm nhau bày
cuộc tiêu khiển chờ không phải tình việc
quốc-sự, phiên quan ra về để chúng tôi
yên vui. Ông có bước ra cửa, trong phòng
nhạc liền xướng bài « Sambre et Meuse »
của binh langsa dùng trong lúc khởi hoạn.

Kể ít lâu quan bắt ông Alexis Samain vì
họ đầu cáo Samain xui mưu làm loạn. Cả
châu thành Metz hay chuyện oan ức ni lấy
làm giận giữ quá sức.

Quan trên thấy việc khó lòng bèn tha
Samain. Chẳng bao lâu người Alexis Samain
và hội thê thảo Lorraine liền can vô một
việc khác vì người ta cáo báo là muốn xui
muru làm loạn, nên Hội ấy và chánh-chủ hội
bị án tù 6 tuần lễ.

Ngày 11 Décembre năm 1911 Alexis Sa-
main và em tên là Paul cũng bị cáo, vậy có
thầy đội kia tên Maesch dẫn Paul Samain
ra đường rồi đánh người Paul Samain.
Alexis Samain anh liền ra tay binh vực mà
bị quan đội đánh một thời té giữa ra.
Người bằng hữu của người Samain tên
Martin liền bắn thầy đội chết.

Tức thì linh tuấn bắt hai anh em Samain,
Sau hết quan xét lại thì hai người không
có liên can chi trong đám nhơn mang thầy
đội Maesch, nên qua ngày 22 Mars liền
được Tòa tha về.

Cuộc chờ các người Huê-kỳ ở Âu-châu về
nước Huê-kỳ. — Ủyây thép Reuter nói rằng
Đức-giám-quốc Huê-kỳ xin với Hội-công-
đồng bỏ thăm đặng trích ra một triệu quan
tiền để chờ các người Huê-kỳ hiện bầy giờ
đang nương ngụ bên Âu châu đặng cho về
cố hương.

Sẽ dùng một chiếc tàu trận Huê-kỳ mà
chuyên chở số bạc ấy, còn những tàu đó
thời vượt biển đi vào các hải-khâu Âu-châu
đặng rước các người bốn quốc.

Thà chết chẳng thà về cố quốc. — Hôm
mùng 6 aoút có một người allemand ngu
nhà số 21 đường Daval thành Paris tên là
Philippe Boenig lấy súng sáu tự tử. Trước
khi chết có biên trong miếng giấy để lại
mấy lời rằng « Tôi thà chết chẳng thà bỏ xứ
tôi đã ở tự 15 năm trôi.

Đường xe lửa. — Đêm nọ bọn linh langsa
lãnh mạng giữ cầu xe lửa tại Porchefontai-
ne gặp một lũ quân allemand đi ăn núp
theo hàng rào đặng phá các nhịp đường
xe lửa, thì linh langsa xa pháo vào bọn nó.
còn tại cầu Saint-Martin có 4 tên hung đồ
cũng đi phá đường xe lửa, bọn canh liền
bắn chúng nó, thì chúng nó cũng bắn lại,
nhưng không ai phải vit tích chi hết.

Tại đường xe lửa thành Chartres, bọn
canh cũng bắt đặng nhiều đám tàn nhần
nhữ vậy.

Máy dầu mà giá đôn bà. — Linh tuấn
thành Mendon hôm 6 aoút bắt đặng một gã
allemand, giả y phục đờn bà đặng xin giấy
thông hành về nước Italia. Quan trên xem
kỹ lại thời lý lịch của chàng allemand mở
hồ khá nghi liền giao cho Tòa thành Ver-
sailles vấn tội.

Đường Samain và đường Jaurès. — Nhiều
người ký tên vào đơn xin thành phố Paris
bỏ tên đường *Allemagne* mà kêu là đường
Jean Jaurès.

Ông Louis Lagache là Hội-dồng thành phố
quận Saint-George xin cải tên đường *Ber-
lin* mà kêu là đường Alexis-Samain.

CỤC ĐÔNG TÂN VĂN

(Nouvelles de l'Extrême-Orient)

極東新聞

Singapour

Bắt tàu. — Có tin giấy thép tại Bắc-
kinh nói rằng chiếc tàu allemand
huyền Clark chở một triệu rưỡi *yens*
(bằng vàng bi-tàu trận Hồng-mao bắt
hôm ngày 26 aoút lúc ở Thiên-tân
chạy về Giao châu, tàu Hồng-mao
mới dẫn về Oai-hải-vệ.

Giao-châu

Có tin rằng người Allemand tại Giao-
châu kiên bẻ thành trì hần hồi. Họ
đang gự bị thứ giầy sắt chẳng biết
bao nhiêu đặng bủa giăng khắp chung
quanh hào thành, khi việc đặt
giầy sắt ấy hoàn tất thì họ tra 3 mướn
mỗi giầy điện khi cho chạy cùng
mấy giầy ấy.

Bắc-kinh Jib-báo ấn hành một bài
của quan số Tham-tán Nhựt bốn cá
nghĩa tại sao mà phải khai chiến tại
chỗ Tsimo Tức-mặc và Litsun tại Giao-
châu mà rằng: Trước hết phải lo phá
hủy mấy cống nước tại Litsun đặng
cho dirt đường thủy đạo chảy vào
Giao-châu, cánh-hữu-quân Nhựt-bôn
sẽ lo chiếm đường xe lửa thông thườn
với châu thành Giao-châu. Tả-quả
thì sẽ nhờ có súng đồng của Hồng-ma

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tính-tân-văn giùm

hành Chartres, bọn
hiều đám tàn nhẫn

ba. - Linh tuân
out bắt đặng một gá
lớn bà đặng xin giấy
talié. Quan trên xem
chàng allemand mô
cho Tòa thành Ver-

rong Jaurès. - Nhiều
xin thành phố Paris
ghe mà kêu là đường

Hội đồng thành phố
n cái tên đường Ber-
Alexis-Samain.

TÂN VĂN

(Extrême-Orient)

新聞

apour

in giấy thép tại Bắc-
chiếc tàu allemand
một triệu rưỡi yens
trần Hồng-mao bắt
bắt lúc ở Thiên-tân
châu, - tàu Hồngmao
hải-vệ.

o-châu

ời Allemand tại Giao-
ành tri bản hỏi. Họ
giấy sắt chẳng biết
bữa giăng khắp chung
ành; khi việc đặt
tất thì họ tra 3 muôn
khi cho chạy cùng

áo ần hành một bài
ham-tân Nhựt bồn cất
hà phải khai chiến tại
mặc, và Litsun tại Giao-
Trước hết phải lo phá
nước tại Litsun đặng
g thủy đạo chảy vào
h-hữu-quan Nhựt-bồn
ng xe lửa thông thường
h Giao-châu. Tả-quân
đồng của Hồng-mao

an-văn giùm

bản trợ lực đang lúc vậy Giao-châu
và đánh hãm thành.

Người thông tin báo-Shanghai-Mer
ở tại Tsimo (Tức-mặc) đánh giầy
thép về cho báo quân đó rằng: Đang
khi viết giầy thép thì tôi nghe tiếng
súng đồng nổ rền trời từ hồi mới
từng bùng tới 11 giờ trưa, súng ấy nổ
về miệt hiên, kể một ít lâu súng trên
đồn cũng khời sự bần âm ầm. »

« Báo ấy lại rằng: Những thứ dân
ở gần đường xe lửa thì hỏi nhau cho
biết súng gì bắn lâu vậy.

Chúng tôi cũng nên tọc mạch như
họ cho biết tại sao người Nhựt-bồn
đề chầy ngày mới khêu chiến.

Là vì tháng aoút trời mưa lớn luôn
luôn, đường sá ướt át, nhứt là nầy
ngày cuối tháng đường đi còn bùn
lắm.

Người Trung-hoa cũng hằng lo
nghiêm phòng cảnh giới, mà binh
linh tào không mạnh là bao nhiêu,
duy có 1 cơ linh để giữ gìn bờ cõi.

Hễ người dân ngoại quốc nào đi
lạc vào đấy thì quân canh của tào
tra hỏi và lục xét châu thân.

Có hai người Hồngmao đi vào địa
phận cấm thì làm cho quân lính tào
chộn nhộn lắm, họ nghi là đi thám
thình, nên họ liền biểu phải lui gót.
Vậy hai người Hồngmao phải đi theo
hai tên lính dân lộ tới bến xe lửa tại
Chengyang mà về.

Nhựt-bồn

Giấy thép Reuter ở Tokio đề ngày
3 septembre nói rằng. Quan thủy sư
đề đốc cai đạo chiến thuyền thứ nhì
Nhựt-bồn làm tờ tổng phúc rằng 6
giờ sớm mai ngày mồng 2 septembre
tàu tới bến và một toán binh lên bờ
mà không gặp quân giặc nào trên bờ
dưới thủy ra mặt đón ngăn.

Tàu chở súng ống thuốc đạn cùng
vật liệu khác cũng đã tới bến rồi,
tàu Nhựt-bồn ghé bến nào thì là việc
kin phải giấu không nên nói ra, quan
binh bộ Nhựt-bồn nói rằng việc điều
binh nay đã hườn tất, trời tuy xấu mà
việc cũng thành được.

Tướng sĩ đều hưng tâm thỏa dạ.

Có tin khác đề ngày 5 septembre
nói quân linh Nhựt-bồn lên bờ tại
bến Lungkow nhằm ngày thứ 5 và
chiếm chỗ Hwanghsin.

Tàu Nhựt-bồn đậu tại bến Lungkow
đếm được 24 chiếc. Họ đồn rằng có
800 quân Hồng-mao phụ bạc với binh
Nhựt-bồn đặng đánh Giao-châu. Quan
thủy sư đề đốc cho hay rằng hôm
mồng 5 septembre có 2 máy bay
Nhựt-bồn đi thám thình binh tình
trong đất Giao-châu, và liên 2 trái
phá trong sở giầy thép không giầy và
đồn lữ Allemand, có một máy bay
bị súng đồng Allemand bắn 15 viên
đạn trái phá thấu ngan cánh, nhưng
vậy 2 máy bay trở về được mà các
phi công cũng đều vô hại.

Các báo chương tại thành Nagasa-
ki hôm 30 aoút cho tin rằng: Quan
thủy-sư đề đốc cai quản đạo chiến
thuyền thứ nhì tổng phúc rằng hôm
ngày thứ 6 (28 aoút) đạo chiến thuyền
allemand xáp chiến với đạo chiến
thuyền Nhựt-bồn và từ ngày đó về sau
không thấy tàu allemand ra điệu vô
đương oai nữa. Hết thủy đều ần núp
trong cửa Giao-châu. Thình thoảng lại
có trái phá trong chiếc tàu allemand
hiệu Iltis và trong các đồn bản ngang
ra tàu Nhựt bồn.

Bởi ấy từ hôm bố vậy xong rồi thì
tàu Nhựt bồn đêm ngày hằng canh
giữ nghiêm nhát.

Osaka Mainichi nói rằng: Đạo chiến
thuyền thứ nhì tưng quan thủy-sư
đề đốc Kato vây vịnh Giao-châu, và
chiếm 6 cù lao nhỏ ở ngoài vịnh.

Về các quan Nhựt-bồn lãnh mạng
đánh Giao-châu. - Quan thủy-sư-phó-
đề đốc T. Kato cai quản đạo chiến
thuyền thứ nhứt.

Ba quan thủy-sư-phó-đề đốc Ya-
maya; Suchiyama và Fryimoto
thuộc về đạo chiến thuyền thứ nhứt
và tưng quan T. Kato.

Quan thủy-sư-phó-đề đốc S. Kato
cai quản đạo chiến thuyền thứ nhì.

Ba quan thủy-sư-phó-đề đốc To-
chinai; Kamimura và Okado thuộc
đạo thứ nhì tưng quan S. Kato.

Quan thủy-sư-phó-đề đốc Touchiya
cai quản đạo chiến thuyền thứ ba.

CÔNG VĂN LƯỢC LỤC

(Actes officiels)

公文略錄

NAM-KY SOÀI PHỦ

(Gouvernement local)

南 圻 帥 府

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-
soái Nam-kỳ, ngày 20 juin 1914.

Tên Huỳnh-văn-Kiệt, học trò có
bằng cấp trường máy nay cấp bằng
lâm-linh coi máy hạng ba, sở tàu nhà
nước Nam-kỳ, và bỏ đi giúp việc đời
chiếc chaloupe "Nhà-bè".

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-
soái Nam-kỳ, ngày 21 juin 1914.

Cấp bằng cho Nguyễn-văn-Búc có
bằng cấp «diplôme de fin d'études
complémentaires» làm giáo tập hậu
đề hạng tư, sở dạy học chánh ngạch.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-
soái Namkỳ, ngày 24 juin 1914.

Chấp đơn xin thôi làm cai tổng
hạng nhứt, tổng Chánh-mỹ-trung
(lĩnh Biên-lỏa) của thầy Nguyễn-văn-
Chúc.

Vì lời nghị quan Tham-biện chủ
lĩnh Rạch-giá ngày 16 juin 1914 có
quan quyền Nguyễn-soái Namkỳ, phê
chuẩn.

Cách chức thầy Su-hư-An ban-
biện tổng Thanh-biên kể từ ngày 16
juin 1914.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-
soái Namkỳ, ngày 21 juin 1914.

Cho phép thầy Lê-nghĩa Phương
phó tổng hạng nhứt tổng An-tướng
tỉnh Cần-thơ nghĩ sáu tháng ần nữa
phần lương kể từ ngày 15 juin 1914.

Vì lời nghị quan quyền Nguyễn-
soái Namkỳ, ngày 24 juin 1914.

Cho phép ông Nguyễn-văn-Su, tri-
huyện hạng nhứt nghĩ thêm một
tháng 11 ngày nữa không ần lương,
kể từ ngày 20 juin 1914.

Chiếu theo chỉ dụ ngày 11 avril
1914.

Mỗi nhà thơ giầy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tính-tân-văn giùm

Định đem vào bộ dân Langsa theo thể lệ chỉ dụ ngày 7 février 1897, tên Trương-Diêu là người buôn bán, sanh đẻ ngày 15 septembre 1875, tại Tiều-dương (bên tàu), nay ngụ tại Saigon.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 21 juin 1914.

Cho phép tên Phù-phước-Xương, chệch hải-nam, giấy thuế thân số 122, 266 khai tại Saigon một cái quán bán rượu lẻ tại đường Espagne, môn bài số 14.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 25 juin 1914.

Ngày thứ tư 8 juillet 1914 tám giờ rưỡi ban mai, tại kho sở bách phần, môn bài số 209, đường Catinat, quan Giám thâu sẽ giảo giá bán các món đồ của khám lớn và sở Tạo-tác thái ra quần vải, áo vải, mền, áo thung, khăn bàn, giấy nịch nón, dù, gậy, áo che mưa, cưa... vân vân.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 25 juin 1914.

Ngày thứ tư 8 juillet 1914. 8 giờ rưỡi ban mai, tại kho sở bách phần, quan Giám thâu sẽ giảo giá bán các món đồ của sở tòa án thái ra : ghế nằm, bầu đèn, kiến soi mặt và ghế dựa... vân vân.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 11 juin 1914.

Định phạt chung hương chức làng Thành phố một trăm quan tiền và vi tội mạo thế dân tráng trong lúc điền lính.

Tiền này sẽ đóng nơi quan Tham-biện chủ tỉnh Gò-công và đem vào sổ thâu, nơi nhân « Tiền vạ thuộc về chánh vụ », đều thứ 8, phần thứ nhất, công nợ quản hạt năm 1914.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 11 juin 1914.

Định bãi lời nghị ngày 1^{er} mars 1910 nói về việc bán một số đất quản hạt đạt thành 4 mẫu 40 cao 20, hôm ngày 24 février 1908, đất số 145, bản đồ tờ thứ 4 làng Hung-lôi (Bạc-liêu).

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 29 juin 1914.

Định rằng trong làng Đông-thanh tổng Phước-diên-hạ tỉnh Chợ-lớn có bệnh toi.

Những trâu bò phải xem xét, ngăn riêng ra và khử ử độc y theo thể lệ định trong luật ngày 21 juillet 1881, trong lời nghị ngày 18 février 1903, và trong các lời truyền dạy ngày 23 mars 1903 nói trên đây.

Nếu như có tuân y theo các thể lệ trong việc xem xét, ngăn riêng ra và khử ử độc mà trong mười bữa mà không còn phát ra chứng bệnh toi ấy nữa, thì sẽ bãi lời nghị này.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 29 juin 1914.

Định rằng trong làng Thanh-dức, tổng Triêm-hóa, tỉnh Tây-ninh có bệnh toi.

Những trâu bò phải xem xét, ngăn riêng ra và khử ử độc y theo thể lệ định trong luật ngày 21 juillet 1881, trong lời nghị ngày 18 février 1803 và

trong các lời truyền dạy ngày 23 mars 1903 nói trên đây.

Nếu như có tuân y theo các thể lệ buộc trong việc xem xét, ngăn riêng ra và khử ử độc mà trong mười lần bữa mà không còn phát ra chứng bệnh toi ấy nữa thì sẽ bãi lời nghị này.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên soái Nam-kỳ ngày 24 juin 1914.

Cấp bằng cho viên chức bốn quốc sở Tân-đảo Nam-kỳ :

1^o Thơ ký thông ngôn hậu bổ :

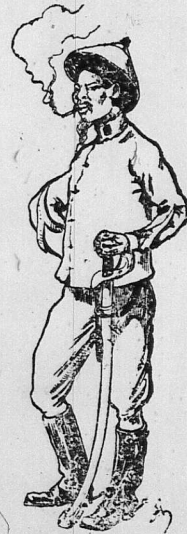
Thầy Võ-văn-Nêu, có bằng cấp « diplôme de fin d'études complémentaires franco-annamites. »

2^o Thơ ký thông ngôn hậu bổ tạm

Thầy Đăng-văn-Nhứt.

Vi lời nghị quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ ngày 26 juin 1914.

Cấp bằng cho Phan-văn-Út có bằng cấp « Certificat d'aptitude à l'Enseignement préparatoire franco-annamite » làm giáo tổng hậu bổ đồng niên ăn 180 đồng và bỏ đi giúp việc tại Bà-rịa.



Thầy đội này hút thuốc hiệu HONGROISES, như ông Quan-ba bốn-cơ vậy.

Mỗi nhà thơ aiấy thép đều có nhận mua nhứt trình Lục-tính-tân-văn giùm

TRÍCH CẨM TẬP BIÊN

(MÉLANGES LITTÉRAIRES & SCIENTIFIQUES)

NGUYỄN TRAO KHAI CƠ CÔNG THÂN

LIỆT TRUYỆN

Les hommes illustres de la dynastie des Nguyễn

2. — Lê-văn-Duyệt (Tục biên)

Gia-long nguyên niên (1802) Vua bèn cùng đình thần đem binh Bắc phạt; phong Lê-văn-Duyệt Khâm sai chương tã quân dinh binh tây tướng quân hiệp cùng Vinh-dinh, trấn thủ Nghệ-an của giặc Nguyễn-văn-Thần bỏ thành chạy qua Tiên-lý, Văn-Duyệt đuổi theo, Văn-Thần lại chạy ra Thanh-hóa, binh Văn-Duyệt đuổi theo, Văn-Thần phải ra mà hàng phục. Lúc này Văn-Duyệt đánh đầu hơn đó, thế to chề tre, làm cho tặc chúng tan tành, cùng đô thử soạn. Còn Quang-điều cùng Văn-Đông đi đường sơn lộ trốn về, cũng bị thờ đàn bắt được mà nạp cho quân thú. Vua bèn khắc phục Bắc-thành Chúa nội Nguyễn-quang-Toàn cùng thân đẳng chúng nó đều bị quân quan sưu bắt. Vua mới truyền lệnh cho chư tướng giảng luyện các đạo trấn binh. Qua tháng mười một, hộ giá về kinh, làm lễ võ thành, chúc hô tung hô, thần thờ thầy thầy vui mừng hơn hở.

Qua năm thứ hai niên hiệu Gia-long (1803) Vua truyền lệnh cho quân sĩ thiết trúc kinh thành, Văn-Duyệt gợi sớ tâu rằng: « Lúc ban đầu Vua đã có truyền dụ cho tướng sĩ Giadinh rằng khắc phục kinh thành rồi, thì lập tức tha về hưu tức. Đến nay kinh thành đã khôi phục, Bắc-hà đã định yên; Mà tướng sĩ kể thì lưu trú, người phải trấn thành, hoặc là thiết trúc kinh sư; ngày qua tháng lại, chưa có kỳ về. Thế thời tin lệnh triều đình làm sao? Nơn tâm Giadinh làm sao, xin vua phán xét. » Vua dụ rằng: « Mấy lâu nay tướng sĩ khó nhọc, quả nơn há chẳng xót thương; song kinh-thành là chốn bồn cãng, là nơi trọng địa; vậy phải phiên tướng sĩ khó nhọc một lần này mới đặng về sau yên tịnh. » Vua phán như vậy, mà Văn-Duyệt cứ cố chấp rằng việc ấy không nên. Vua yên ủy đôi ba phen mà Văn-Duyệt cũng không chịu. Vua có mọi Đả-vách tỉnh Quảng-ngiã xuống phạm xâm, vua bèn truyền cho Văn-Duyệt đem binh tấn thảo. Văn-Duyệt đánh đuổi thẳng đến Từ-khê

Điều-thủy rồi mới trở về. Vua nghe tin thắng trận bèn ban chiếu bao tướng rằng: « Quân át man lâu nay, ỷ mình không phục; nay nhà ngươi đem binh tấn thảo, mà hay thắng tới sơn nguyên phá tan sào huyệt. Ấy bởi tướng sĩ hết lòng, chẳng từ lao khổ, nên mới lập được kỳ công như vậy. » Vua bèn hậu thưởng ngấn tiền, mà truyền cho Văn-Duyệt ở lại bổ tước.

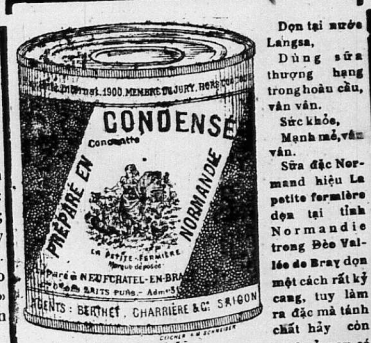
Qua tháng sáu vua lại gởi dụ vào rằng: « Ất man gây họa, dân chúng chẳng yên, làm cho người cùng tướng sĩ, lạng suốt trời non; ấy cũng bởi việc nhà vua mà chớ! Và các người chinh chiến chầy ngày, chưa hề yên nghỉ, nay lại nhằm tiết hạ thiên phong chương rất nhiều, tuy là các người chịu con lao khổ, mà lòng ta thương xót cũng không ngán. Vậy nay quả-nhơn ban tiền năm ngàn, cấp cho tướng sĩ gọi là; khuyến với dưới trên, thầy thầy hết lòng hết sức. »

Rồi đó Lê-văn-Duyệt lại nghĩ rằng át man đảo soạn chốn sơn lâm, chưa bắt hết đảng, nên phải xin vua cho đóng binh tại Trà-khúc, chớ khi tái cử. Vua liền ban cho.

Nội trong năm ấy, ông thân quan Lê-văn-Duyệt là Lê-văn-Toại ở Gia-dinh ra châu, vua yên ủy hết tình, lại truyền cho Lê-văn-Yên là cháu của Văn-Duyệt làm con nuôi cho Lê-văn-Duyệt mà dụ rằng: Con của anh em thời cũng như con, ấy là Lê-văn-Duyệt có con rồi đó, lại hậu tì áo mào cho Lê-văn-Toại mà ban cho về Gia-dinh.

Qua mùa đông Ngự-gia Bắc tuần, lệnh cho đòi Văn-Duyệt về lưu trấn kinh thành.

Qua năm thứ sáu mọi Đả-vách lại rù nhau giấy loạn, vua bèn truyền cho Văn-Duyệt đem binh tấn thảo mà dụ rằng: « Binh chẳng phải vật hiền, mà chiến là nguì sự, vì bởi át man gây dữ, nên phải dụng binh; nay tướng sĩ tới nơi hiểm trở, mắc phải tai ương. Vậy người nên tùy cơ chiêu vũ, làm sao cho yên tịnh cư dân, ấy mới gọi ngự nhưng thượng sách. Bằng như bắt đực dĩ mà sanh ra việc chiến tranh, cũng nên gợi sớ về tâu, chớ ta định đoạt, chớ chẳng nên làm cho tướng sĩ thương tâng. » Văn-Duyệt lại gợi sớ về tâu rằng: « Từ chúng tôi lãnh mang đến nay, hết lòng lo sợ; ngửa nhờ ơn đức triều đình, cho nên binh đến Đông-giơng thì man-thứ đã suất phục, chúng tôi lại chiêu dụ hoạn man, đều đã an cư lạc nghiệp. May đã nịnh tịnh, chẳng chút ả lo, xin Thanh tướng an lòng chớ ngại. » Vua bèn ban cho. quân



Đựng tại nước
Langsa,
Dùng sữa
thượng hạng
trong hầu cầu,
vân vân.
Sức khỏe,
Mạnh mẽ, vân
vân.
Sữa đặc Nor-
mand kiểu La
petite fermière
đưa lại tỉnh
Normandie
trong Béc Val-
lée de Bray đem
một cách rất lý
cang, tuy làm
ra đặc mà tách
chất hay còn

như sữa tươi gách. Bè né Normand tự thu này có
định, sánh cùng sữa thượng hạng và q
hoàn châu.



Thuốc vắn
này đã to mà
lại chắc, độn
cho người
biết hút thuốc
đúng.
Xin hỏi
kiểu tại hãng
Berthet,
Charrière
và Công-ty.

• Hễ thử rồi thì ưa nó luôn luôn.

BAO XANH.—Hút nó chẳng hề khó cỡ, nười thơn làm
cho khoẻ cả con người.
Phải nói cho coi cái kỳ tên và dấu hoa-thị đó tục kêu
là dấu trời.

TABACS ET CIGARETTES
JUAN BASTOS

烟絲以及烟枝

烟絲以及烟枝

BERNETH, CHARRIERE & Co. SAIGON

Mỗi nhà thơ giầy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tỉnh-tân-vân giùm

sĩ hai ngàn quan, man tù ba trăm quan, và cho đôi Văn-Duyệt trở về.

Trong lục át man xâm nhiễu này, Văn-Duyệt hết lòng hết sức, cay cay âu lo, hơn mấy năm trời, lặn suối treo non, giang nang lao khổ mới trừ xong quân ban nghịch này, mà cư đảo Quảng-nghĩa từ đây mới yên bề chăn tịch.

(Sau sẽ tiếp theo).

NAM NỮ HÔN NHƠN VỆ SANH

(Hygiène du Mariage) tiếp theo

男女婚姻衛生

Luận về sữa cho con bú

Trời đã sanh ra đứa con nít, tất phải cho người mẹ có sữa đựng mà nuôi con cho khoẻ dồi lạnh đó là cái ơn của tạo hóa tác thành con người ta như vậy.

Nay bỏ sữa người mẹ, mà mượn người vú khác, hoặc thay lấy sữa bò, thiệt là trái cái lẽ tự nhiên của trời.

Người mẹ khi sanh con rồi, nếu trong thân thể không có tật bệnh chi khác, thì nước sữa tất có nhiều, đó là cái lẽ tự nhiên như vậy, trời cho cái sữa ấy, đựng đứa con bú cho khoẻ mạnh, người mẹ cho bú trong mình cũngặng nhẹ nhàng, tinh mẹ con thương yêu nhau cũng bởi đó mà ra.

Nay không rõ lẽ đó, mới sanh con ra, giao ngay cho vú, tới lớn cũng không biết cái mùi sữa của người mẹ ra thế nào, thiệt là trái lẽ lắm, xin chị em đờn bà có con nên phải nghĩ cho kỹ.

Khi sanh con cáchặng 2, 3 ngày, thì sữa của người mẹ coi có sắc vàng, đem kiến hiên-vi coi hình như trong một trái tròn lớn bao bọc vỏ số trái tròn nhỏ, cái đó kêu là nhũ-cầu, rất là đại bổ cho đứa con và tiêu cả những thai độc trong bụng, rất nên một thứ thuốc tiêu bổ thiên nhiên của đứa con nít.

Nay bỏ thuốc hay không dùng, lại cầu thuốc độc, như Huỳnh-liên ngũ-hương, đựng cho hại mạng đứa con nít, thì tội để đầu cho hết.

Sữa người mẹ có thể bỏ dưỡng đứa con mãi mãi được, dầu không cho ăn vật gì khác, cũng không có thể nào mà ốm yếu dặng. Song cũng cho bú có độ, nếu bú luôn, thì cũng sanh bệnh.

Cho con bú, cứ cách 2 giờ đồng hồ cho bú một lần là phải, nếu mới cho bú được một giờ đồng hồ, lại cho bú luôn, thì sữa trước chữa tiêu, lại thêm sữa sau, cũng như người lớn vừa ăn rồi lại ăn, thì rất hại cho tỳ vị lắm, đứa con nít thì hại bộ đồ tiêu hóa sanh ra các chứng bệnh khác, hoặc tới nguy mạng đứa con đó, há chẳng nên sợ lắm sao?

Người ta thường tình, nghe thấy con khóc, thì cho bú hoài chớ có xét đầu tới đứa con nó khóc, vì nó chưa biết nói, chỉ nhớ lấy cái tiếng khóc mà mách cho hay, nên không những đói mà khóc, hoặc khóc đau bụng, hoặc khóc đại tiện không thông, hoặc khóc lạnh, hoặc khóc nóng, hoặc khóc về có chứng bệnh chi, nếu người mẹ không xét chỉ lấy cả vú lấp miệng em, thì có phải là hại không?

Khi người mẹ sanh con dặng 2, 3 ngày, mà sữa con ít, sợ không đủ cho đứa con nó bú nhưng không cần chỉ mà lo, trong 2, 3 ngày đó sữa đâu ít cũng đủ mà nuôi cho đứa con khỏi đói, không cần chi phải dùng tới Huỳnh-liên, ngũ-hương chi, hại ba bữa sẽ lại có sữa nhiều, sợ cho đứa con nít bú không hết chớ có lo chi.

Nếu cách mấy ngày, mà không có sữa, chắc trong mình người đờn bà có chứng bệnh chi, phải đi mời thầy thuốc ngay, khi đó bất đắc dĩ sẽ mượn vú sữa dặng cho thay mình.

Thì giờ cho con bú, hơn đứa con mỗi ngày một lớn định già dậm, nhưng đêm thường phải cho bú ít hơn ban ngày.

Đem cho bú rất phải cần lắm, thường có khi đương cho bú già thịt còn non, miệng mũi bị vú lấp, nghẹt hơi mà chết. Độ bởi đang khi còn

ngủ mơ màng, nghe con khóc, mà cho bú, ngủ quên nên hại như vậy, nên đờn bà nuôi con, rất không nên ngủ say cho lắm.

(Sau sẽ tiếp theo)

Tribunal de Commerce de Saigon

AVIS

Messieurs les Créanciers de la faillite du sieur Long Dinh, Chef de la Congrégation de Hainam et patron de maison Ban Thai Long, 110, Quai de Mytho à Cholon, sont invités à se rendre, en personne ou par fondé de pouvoirs, le mardi treize octobre 1914, à trois heures du soir, au Palais de Justice de Saigon, salle des Assemblées, pour, sous la présidence de M. le Juge-Commissaire, délibérer sur la formation du concordat, et, en cas d'union des créanciers, y être immédiatement consultés, tant sur les faits de la gestion que sur le maintien ou le remplacement du syndic.

Le Greffier en chef p. i. CLÉONIE.

Juge-Commissaire : M. J. JESSULA. Syndic liquidateur : M. A. CONTE.

NHƯƠNG NHA NỮ Y SĨ

(Chirurgiens - dentistes)

Bà Rose Lahille de Vincenzi và cô Taddy de Vincenzi làm nghề trồng răng có bằng-cấp y-viện thành Bordeaux ban Bà Rose Lahille tiếp rước thân chủ một ngày; sớm mai từ 8 giờ đến 11 giờ, chiều từ 3 giờ đến 5 giờ. Trừ ngày chúa nhật và các ngày lễ.

Trồng răng và nhổ răng có nhiều cách kêu Prothèse Bloc Huế-kỳ v. v.

Nhờ răng người lớn 5 \$, con nít 3 \$, bit lõ rang hư từ 6 \$ sắp lên, trồng răng thường rang vàng và có dự đồ phụ tùng.

Hãy đến nhà 33 đường Filippini Saigon.

THƠ TÍN VẮNG LẠI

(Petites correspondances)

Kính lời thăm ông cho dặng mạnh giỏi, sau tôi cho ông hay rằng: chẳng có thuốc nào hay cho bằng thuốc Dragées Rabuteau. Chẳng nên nghi nan rằng thuốc giả vì thuốc Dragées Rabuteau này uống vào thì bệnh liền thuyên giảm, chẳng hề sai.

Quan Lương-y D.

Trú tại tiệm thuốc Thượng-dặng, G. RENOUX nhưt hạng bào-tế-sur, Saigon trước rạp hát tây

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhưt trình Lục-tính-tân-vân giùm

con khóc, mà cho
ai như vậy, nên
không nên ngủ
sẽ tiếp theo)

merce de Saigon

IS

nciers de la faillite
Chef de la Congrè-
patron de maison
Quai de Mytho à
s à se rendre, en
ndé de pouvoirs, le
1914, à trois heures
Justice de Saigon.
s, pour, sous la pré-
Commissaire, dé-
ation du concordat,
es créanciers, y être
sultats, sur les
ue sur le maintien
du syndic.

Greffier en chef p. i.
CLÉONIE.

e : M. J. JESSILA.
r : M. A. COSTE.

NHA NỮ Y SĨ

dentistes
e Vincenzi và có Taddy
trông răng có bằng-cấp
ban Bà Rose Lahille
mỗi ngày: sớm mai từ 8
giờ đến 5 giờ
và các ngày lễ.
ràng có nhiều cách kêu
v. v.
5 \$, con nit 3 \$, bit lỗ
lên, trông răng thường
độ phụ tùng.
trường Filippini Saigon.

VẮNG LAI

correspondances)
ng cho đáng mạnh giỏi,
y rằng: chúng có thuốc
thuốc Dragées Rabuteau.
n rằng thuốc già vì thuốc
u này uống vào thì bệnh
chẳng hề sai.
Quan lương-y D.
Thượng-dãng, G. RENOUX
r, Saigon trước rạp hát tây

văn giùm

VỆ SANH THIẾT ĐƯỢC

(Le fer qui fait vivre)

Như bạn tôi đang đứng xem mấy cây sắt người ta cất nhà, mà nếu tôi nói mấy lời sau đây thì chắc sao bạn tôi cũng lấy làm lạ: « Trong mình bạn chẳng khác nào các sườn nhà ấy, không có sắt làm sao chắc chắn cho được, chừng 3 grammes sắt thì đủ mà làm cho bạn dặng khương cường tráng kiện. »

Có người lại nói: « Ba grammes thì nhiều quá, trong thân thể con người mà làm sao có nhiều sắt dữ vậy? »

Phải có như thế mới là đủ mà làm cho mình mạnh giỏi dặng. Khá biết rằng trong huyết là một thứ vật lỏng dưng muốn ngăn huyết-cầu.

Thở xưa chưa tìm được máy chì mà coi các vật trong máu cho dặng, ngày nay bày ra kiến hiên-vi mới thấy rõ các huyết-cầu hình tượng ra làm sao: tròn mà đẹp cũng như cái bạc vậy.

Trong mấy cái bạc bằng huyết này thì có lộn sắt vào đây, con người như vậy đó mà sống.

Khi nào máu con người mà chẳng có đủ hồng huyết-cầu, hoặc bị dít tay dít chơn ra máu, hoặc trong máu ấy chẳng có đủ sắt thì phải yếu, mất máu, xanh xao, sao sao cũng chẳng khỏi bình hoan.

Nếu trong huyết mà chẳng thiếu món chi, có sắt nhiều thì chắc dặng mạnh giỏi luôn.

Huyết-cầu thì dưng mà dân các nơi trong thân thể con người, mới cho này bỏ chỗ kia cũng như mình dùng tiền bạc mà xài và buôn bán vậy. Mà khi nào bạc tiền ấy mòn hết thì mới làm sao?

Vậy phải đem nó vào lò, nấu nó lại và thêm bạc cho đủ số.

Cái đó là nói về bạc tiền, còn như trong thân thể ta thì cũng vậy, vật nào thiếu thì phải thêm mới dặng mà như sắt thiếu đây thì mới làm sao, chẳng lẽ lấy sắt nấu vào bụng cho dặng?

Chàng khó chi mà lo. Phải dọn làm sao cho sắt vào mình con người mà tiêu hóa như đồ vật thực thì mới xong.

Việc này thì nhờ có quan lương-y Rabuteau bảo chế vị thuốc ấy và thí nghiệm tại Bác-học-niên, kinh đô Paris. Vị thuốc ấy Bác-học-giá kêu là protochlorure de fer

Quan lương-y Rabuteau dùng sắt mà dọn thuốc một cách kỹ lưỡng khéo léo vô cùng và đặt lên là thuốc Dragées Rabuteau

Dọn ra như vậy đây thí uống vào bụng mới mau tiêu hóa dặng. Vậy khi nào trong mình yếu, mất máu, khá dùng thuốc Dragées Rabuteau thì sẽ dặng đồ da thắm thịt chẳng sai.

Quan lương-y M...kỹ



Trú tại tiệm thuốc Thượng-dãng, G. RENOUX
nhất lạng bào-tễ-sư, Saigon trước rạp hát tây

DE MEME QUE...



le bon jardinier arrose sa plante pour qu'elle pousse vigoureuse...
DE MEME le bon père de famille fait boire à son fils du QUINIUM
LABARRAQUE pour qu'il grandisse fort.

Người làm vườn tưới cây cho có hoa quả cũng như cha
mẹ cho con uống QUINIUM LABARRAQUE cho dặng
khương cường tráng kiện vậy

Mới khi ăn cơm rồi, uống một ly nhỏ thuốc
Rượu Quinium Labarraque, thì đủ mà làm
cho người ăn rất nặng trở nên mạnh giỏi
như thường. Bình đay trầm trẻ cũng là mất
máu dưng nó cũng hay. Rét thể nào uống nó
vô cũng phải hết. Hệ dùng thuốc thì dưng
có lo bình trở lại nữa.

Bởi thuốc Quinium Labarraque trị được
nhiều bệnh trầm trọng và nguy hiểm, cho
nên Thái-y-viên, Paris có ban khen cách
dọn thuốc này và khuyến cả hoàn cầu khá
dùng lấy nó, hữu ích lắm. Thuốc này chẳng
có thuốc nào mà được lời khen ngợi như vậy

Vậy thì mấy người nào yếu, người nào
đau, cũng là làm việc mệt mỏi, con trai dầy
mũi sớm, con gái ốm o, đờn bà mới hồi bẹp,
già cả lạt cạm khá mua thuốc này mà

uống thì chắc sao sao cũng dặng loại chi.
Rượu Quinium Labarraque dặng lắm, vì
bởi tinh-ba của nó là Quinquina, không dặng
làm sao dặng. Phải biết rằng: hệ dặng chừng
nào thì càng linh nghiệm chừng này, thuốc
dặng đã tốt, dưng có thấy vậy mà sợ.

Quinium Labarraque này tiệm thuốc
nào cũng có bán. Giá nửa chai lớn 1 \$ 40,
còn 1 chai lớn nguyên thì 2 \$ 70.

Bên Hai pháp thì có trú tại Maison Frère,
đường Jacob, môn bài số 19, tại kinh-đô
Paris, còn bên Đông-dương thì có trú tại
tiệm thuốc Thượng-dãng, chủ là ông
G. Renoux, nhứt hàng bào-tễ-sư, Saigon,
góc đường Bonnard và đường Catinaut
và tại tiệm thuốc Pháp-A, chủ tiệm là
Solrép, thợ-lớn.

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Nordom. - SAIGON

LECTURES FRANÇAISES ởng Carrère
sogn, gồm nhiều chuyện hay và có ích.

Trước hết mới về nước Langsa sơ khai cho đến
lúc thanh trị bấy giờ, sau hơn một trăm bài đó
các thứ chuyện khoa ngôn ngữ.

Giá 1 \$ 00
Tiền gởi 0 10

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Nordom. - SAIGON

NAM VIỆT SỬ KỸ, chữ Langsa ba quyển.

1. Sơ khai nước annam.
2. Đời nhà Ngô tại Nguyễn.
3. Đời Nguyễn tại Đại-pháp.

Giá mỗi cuốn 0 3 88
Tiền gởi 0 02

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhân mua nhựt trình Lục-tính-tân-văn giùm

LỜI RAO CẦN KÍP

Bồn-quán đã rao nhiều lần lại có ghi trên trương như tờ báo chương rằng: Vị nào xin đổi nhân nhứt trình, thì phải gởi 0\$20 timbres đến cho báo-quán là tiền công in nhân lại; mà còn nhiều vị gởi thư đến xin sửa nhân lại mà chẳng có 0\$20 timbres-poste. Vậy xin chư quý-vị hãy nhớ giùm, bằng chẳng thì báo-quán không tuân.

CHƯ VỊ ĐA GỞI BẠC

Bồn quán lấy làm cảm ơn chư vị kể ra sau này, vì có lòng tốt gởi mandat bạc đến trả tiền mua nhứt-trình cho Bồn quán; ấy là sự giúp cho Bồn quán mà lo đều hữu ích mở mang cuộc văn minh.

Số phát nhứt-trình	Số mandat
171 J. A. Baclieu	Mandat 6 \$ 574387
994 T. N. C. Sadee	5 593752
1468 N. V. P. Travinh	6 593882
1532 N. T. B. Vinhlong	7.50 595068
1622 B. H. Pnompenh	4 99
252 N. V. L. Bentre	6 594720
26 E. des H. B. Hué	6 83
521 T. V. T. Bénluc	Bạc mặt 5

HÀNG TÀU LỤC-TÍNH

(Service des Messageries Fluviales de Cochinchine)

Đường Bangkok	
Tàu Donai chạy	Vendredi 9/10 15 giờ chiều
Đường Cao-man	
Tàu Namvian chạy	6/10 Mardi 9 giờ tối
Mekong chạy	8/10 Jeudi 9
Attalo chạy	10/10 Samedi 9
Đường Lục-tính	
Tàu Annam chạy	5/10 Lundi 9 giờ tối
Fois. Garnier chạy	7/10 Mercredi
Mouhol chạy	9/10 Vendredi 9
Đường Battambang và Angka	
Tàu Mekong chạy	Jeudi 8/10 9 giờ tối
Đường Leo	
Tàu Namvian chạy	6/10 Mardi 9 giờ tối
Attalo chạy	10/10 Samedi 9 giờ tối
Đường Cap & Baris	
Tàu Hainan	4/10 Dim. 8 giờ 1/2 sáng
"	5/10 Lundi 8
"	6/10 Mardi 9
"	8/10 Jeudi 8
"	9/10 Vend. 8
"	10/10 Samedi 8
Đường Tây-ninh	
Tàu Khmer chạy	Jeudi 8/10 8 giờ tối

Saigon, le 3 Octobre 1914.
P. le Directeur de l'Exploitation.
MARGUERIE.

Tại nhà in ông P.-E. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. - SAIGON

TỰ-VỊ Langsa-annam, ông Trương-vinh-Ky soạn. in lại rồi có 1250 hình.

Không bì	6 \$ 00
Có bì	8 30
Lương và góc bằng da	7 00
Hà mềm đẹp lương đình chữ vàng	8 00

Người mua xin đính tên sách trên lương sách
Góng ký thi đặng 0 24
Tiền gởi 0 24

Tại nhà in ông P.-E. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. - SAIGON

ĐẠY TRỒNG DỪA CÙNG CÁCH LÀM ĐÀU, của ông Lan soạn, bằng chữ quốc-ngữ.

Rất hữu ích cho những người lập vườn dừa, vì dạy đủ cách cũng chỉ chỗ nơi mua bán, giá cả, lại dạy đủ các cách cho khỏi chuột và những đừu hư hại khác.

Giá	1 \$ 00
Tiền gởi	0 10

Tại nhà in ông P.-E. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. - SAIGON

BẮC VẬT SƠ ĐỘC NHẬP MÔN CÓ HÌNH, ông Gourdon soạn. Luân về loài KIM, THỦY, HÓA THO VĂN VẤN.

Bằng chữ Langsa	0 \$ 85
Bằng chữ quốc-ngữ	0 85
Tiền gởi mỗi cuốn	0 04

Tại nhà in ông P.-E. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. - SAIGON

MẸO BẰNG CHỮ QUỐC-NGŨ, được thầy Mossad diển dịch, được thầy tuấn soạn việc dạy dỗ nên chọn sách của ông LARIVE và FLISLAY mà dịch ra.

Giá	1fr.60
Tiền gởi	0 \$ 06

HAI MƯƠI NĂM DANH TIẾNG!!!

TRƯỜNG SANH
VAN BINH
HỒI XUÂN
PHÂN NHƯỢC
VI CƯỜNG
NHỜ BỞI
THUỐC RƯỢU
HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Có trữ tại
tiệm thuốc
Thượng-dãng
chủ tiệm là
G. RENOUX
nhứt hạng
bào-tế-sur, SAIGON
trước rạp hát langsa

Và tại tiệm thuốc Pháp-A, đường Thủy-binh, môn bài số 215, Chợ lớn, ngang nhà giầy xe lửa

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhứt trình Lục-tính-tân-văn giùm

F.-H. SCHNEIDER
dom. - SAIGON
CÁI CÁCH
Lan tỏa, bằng chất
ngươi lập sườn dòn,
hà mui mua bán, giá cả,
o khời chuốt và nháng
1.00
0 10

F.-H. SCHNEIDER
dom. - SAIGON
CÁI CÁCH
Lan tỏa, bằng chất
ngươi lập sườn dòn,
hà mui mua bán, giá cả,
o khời chuốt và nháng
1.00
0 10

CÓ MỘT MINH HÃNG NÀY TRƯ

Bán các hàng đều là thượng hạng

MẤY HIỆU SAU ĐÂY

TRONG CẢ ĐÔNG DƯƠNG

Khi có mua phải nài người bán

APÉRITIFS
THUỐC RỜI
THUỐC VẤN
RƯỢU CHAMPAGNE
RƯỢU COGNAC
RƯỢU CỎ BỘT
DẦU THƠM
HIỆU CON BÔNG
CHI MÁY MAY

SAIGON. — 34, ĐƯỜNG CHARNER 34. — SAIGON



Extrait du Bulletin de la Chambre de Commerce de Saigon

THƯƠNG TRƯỜNG
(Renseignements commerciaux)

TẠP VẬT XUẤT CẢNG KÈ RA SAU ĐÂY (Prix à l'export.)

Dầu rái lon	th. chường	40.00	hạng nhứt	63 tạ 400	3.50 tới 365.00	Tôm khô nhưt hạng	tạ 64	từ 40.00 tới 460.00	
Ván-vén. rái nhỏ.	id.	29.00	" nhì	id.	230 tới 250.00	không vỏ nhì hạng.	tạ 68	từ 25 tới 35.00	
Huyện. rái vuôn.	id.	13.00	" ba	id.	từ 120.00	Tôm khô còn vỏ.	tạ 60	từ 30 tới 35.00	
Sao. rái lon.	id.	58.00	" tư	id.	80.00	Vàng nhứt hạng nhứt	60 k. 400	135.00	
Củi thối. rái nhỏ.	id.	65.00	hạng nhứt	hiles	27.00	Nhựa sơn thố	id.	100.00	
Cây mần. rái vuôn.	1 th. chường	33.00	" nhì.	tạ 42	12.00	Đầu phụng.	id.	14.00	
Gạch-tiêu. vàng.	1 tạ	2.00	" ba.	id.	8.00	Hột sen.	tạ 60	9.00	
Sáp. vàng lợt.	id.	2.00	Mây.	id.	8.00	Đầu cá.	id.	9.00	
Gạch-ci-ment. có lỗ.	id.	2.50	Muối.	id.	5.00	Mỡ heo.	Đầu dừ.	60 k. 400	23.00
Bạch-đầu. nhứt.	1 mướn	1.50	Tân châu.	tạ 60	0.90	Cải đậu khô	id.	40.00	
Khẩu. nhứt.	id.	1.25 tới 1.50	Mỏ cây Batri.	tạ 45	từ 360 tới 400.00	Cao mền.	id.	33.00	
Sếp. nhứt.	id.	85.00	Phủ yên.	tạ 40	340.00	Nam kỳ	id.	4.50	
Cao-su. nhứt, nhì	1 trăm	9.50	Cửa Hàn.	id.	từ 350 tới 470.00	Cau.	id.	2.50	
Trưng cá (mắm).	id.	3.50	Qui nhơn.	id.	từ 360 tới 480.00	Xương tương	68 kilos	25.00	
Vôi. sa cạ.	id.	9.50	Nam vang.	id.	từ 360 tới 480.00	Ngà voi.	60 kilos	700.00	
Sờng. trâu	tạ 60 k. 4	từ 125 tới 200.00	Vụng.	id.	450.00	Bắp trắng Nam kỳ.	100 kilos	4.25	
	id.	40.00	Vụng.	id.	125.00	Bắp đỏ Bắc kỳ.	id.	4.25	
	id.	từ 70 tới 85.00	Vụng.	id.	74.00	trâu	tạ 68	từ 24 tới 32.00	
	id.	từ 170 tới 180.00	Vụng.	id.	50.00	bò	id.	40.00	
	id.	140.00	Vụng.	id.	75.00	nai	1 th. chường	60.00	
	id.	2.50	1 mướn	id.	55.00	Đá xanh vira nhuyễn.	tạ 42	28.00	
	id.	0.95	id.	id.	57.00	Hồ-tiêu vỏ.	id.	23.00	
	id.	1.35	id.	id.	12.00	không giấy	id.	68.00	
	100 kilos	17 tới 20.00	id.	id.	34.00	Tiểu sạ.			
	tạ 45	19.50 tới 20.00	id.	id.	13.10				
	id.	32 tới 35.00	id.	id.	39.00				

Mỗi nhà thơ giầy thép đều có nhận mua nhưt trình Lục-tính-tân-van giùm

Thuốc chữa bệnh đi ta là
riệu bạc hà,

(de Ricqlès)

Lấy vào một chén nước
chè nóng, pha bạc hà

Ricqlès

vào rồi uống thì chừ được
việc đi ta và giức dầu
mây sốt.



驗有夷列薄荷水主治
瀉症及溫熱頭痛甚
神效飲法取茶水濃一盞
八夷列薄荷水少許服之
即愈

Có trụ tại tiệm thuốc RENOUX, dao chẻ y khoa tân-sĩ nhưt hạng
bảo chẻ y sanh đường Catinat và đường Bonnard, Saigon.

BANQUE DES VALEURS

(Phần hùn cơ ngân hàng)

Tổng-lý mỹ-danh H. M. STOLL

Đường mé sông QUAI FRANCIS-GARNIER,
môn bài số 10, Saigon

Chư-tôn có lẽ chưa rõ chữ khoán-cổ nghĩa là gì, ra
làm sao, và phần-hùng cùng trái-khoản là gì? có lẽ
chư-tôn cũng không hiểu mấy hàng hùn hiệp buôn
bán bấy nhiêu thứ giấy khoán-cổ ra làm sao?

Chư-tôn có lẽ không rõ rằng bạc của chư-tôn tiền
tên chất lót được 100 \$, 200 \$ hoặc 300 \$ đủ mà làm
cho chư-tôn đăng hùn vào các hãng Langsa, như là
Hãng tàu đồ chạy biển, Hãng tàu đồ chạy sông, Hãng
đặt rượu Đông-dương, Hãng nước và đèn khí, Hãng
lập vườn Suzannah, Xa-trach, Hãng cầm-cổ nhà đất
vân vân. Và cũng đủ làm cho chư-tôn hùn lớn vậy.

Ấy vậy Hãng-bạc hiệu Banque des Valeurs sẽ trợ
lực cùng chư-tôn mà cắt nghĩa rõ ràng cho chư-tôn
hiểu. Hễ ngày nào chư-tôn đã hiểu cách hùn hiệp rồi
thì Hãng-bạc ấy sẽ giúp chỉ cho chắc cho chư-tôn
hùn, và sẽ coi chừng các việc cho khỏi thất phát thiệt
hại cho chư-tôn.

Lâu nay chư-tôn cũng đã nhiều khi nghĩ người ta
muốn lập cách chính-trị trong-y tư-nghĩ. Ấy vậy có
sự chỉ làm cho người Langsa cùng người Annam
trong-y tưởng-y nhau cho bằng sự hùn hiệp mà
thau lợi quyền cho nhau trong Lục-châu này.

STOCK HÀNG NÀO CƠ BẢN	NĂM nào lập hàng	CAPITAL NOMINAL Vốn định hùn	CAPITAL APPELÉ Vốn đã thu vào	NOMBRE D' ACTIONS số PHẦN HỖN	VỐN hùn mỗi HỖN	DERNIER DIVIDENDE mỗi HỖN chia lần chót được	COURS GIÁ BÁN
Tại Saigon giá cả tờ giấy hùn hiệp nội Đông-dương (1^{er} Août 1914)							
Societe Agricole de Suzannah	1907 1909 1910	150 000 \$ 150 000 \$ hùn 265 000 \$	Piastres 500 000 " 215 000 " 400 000	5 000 2 450 4 000	Piastres 100 " 100 " 100		115
Societe des Plantations d'Anloc	1910 1912	35 000 \$ obligations " 1 000 000	" 35 000 " 1 500 000	35 000 20 000	" 100 " 100		92 90
Societe des Caoutchoucs de l'Indo-chine	1910 1913	3 000 000 " 3 800 000	1 500 000 3 574 550	30 000 88 000	" 100 " 100		
Cie Caoutchouciere de Gia-hnan	1910	Piastres 120 000	Piastres 120 000	1 200	Piastres 100		
Societe generale des Heveas du D. nai	1910 1899	" 126 450 " 300 000	" 94 031 " 300 000	2 529 500	" 50 " 500		
Societe Immobiliere de l'Indo-chine	1900 1909	700 000 " 1 000 000	1 400 " 1 000 000	1 400 2 000	(f. 500 Ex. C. 15) " 500 C. 2	frs. 41 pour 1913	650
Cie de Commerce et de Navigation d'Ex. Or.	1909 1911	2 000 000 " 1 000 000	1 000 000 " 3 000 000	2 000 12 000	" 500 C. 2	8 o/o pour 1913	Marseille 332
Rizerie Orient	1894	Piastres 400 000	Piastres 400 000	400	" 500 Ex. C. 14	12% pour exercice Clôturant 30/6/11	500
Rizerie Union	1884	Piastres 225 000	Đã thôi vốn lại rồi	225	meries tr. C. 1 " 850 paye	4% 200 piastres	1 800
Societe Commerciale française de l'Indo-chine (Rauzy et Ville)	1908	Francs 500 000	Francs 500 000	5 000	1 100 Ex. C. 6	10 frs. pour 1913	Marseille 119
Rizeries Indo-chinoises (Haiphong)	1910	" 1 000 000	" 475 000	2 000	Francs 500	5% pour premier exercice	
Societe d'oxygene et acetylene d'Ext.-Orient	1909	" 500 000	" 500 000	1 000	" 500	30 frs. pour 1911	
La Bienhos Industrielle et Forestiere	1908 1910	" 2 000 000 " \$250 000 obligations	" 2 000 000 " Piastres 250 000	20 000 2 500	" 100 " \$ 100	6 o/o pour 1912 8 o/o pour 1913	100
Tại Paris giá cả tờ giấy hùn hiệp nội Đông-dương 2 Juillet 1914							
Cie Française Tramways Indo-chine					1 500 Ex. C. 24	50 fr. pour 1913	Francs 730
Societe des Eaux et Electricite de l' I. C.					" 500 Ex. C. 24	50	830
Messageries Fluviales de Cochinchine					" 100 frs.	20	268
Banque de l'Indo-chine					" 500 - 125 p.	55	1 467
Charbonnages du Tonkin					" 250 Ex. C. 26	80	1 790
Messageries Maritimes					" 250	3	145
Chargeurs réunis					" 500	64	551
Union commerciale Indo-chinoise					" 500 t. p.	17 70	258
Distilleries de l'Indo-chine					Partic. y adl.		19 50
Societe Indo-chinoise d'Electricite					" 500 Ex. C. 28	75 fr. pour 1913	230
Societe des Ciments Portland de l'Indo-chine					" 500	11	1 020
Cie de Commerce et de Navigation E.-O.					" 500	11	970
					Part	9	165
					" 250	8	346

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhựt trình Lục-tinh-tân-văn giùm

VALEURS

ngân hàng)

H. M. STOLL

FRANCIS-GARNIER,

Saigon

choán-cổ nghĩa là gì, ra
trái-khoán là gì? có lẽ
ý háng hùn hiệp buôn
cò ra làm sao?

ng bạc của chú-tôn tiền
hoặc 300 \$ đủ mà làm
c háng Langsa, như là
tàu đồ chạy sóng, háng
nước và đèn khí, háng
H. háng cầm-cổ nhà đất
chú-tôn hùn lớn vậy.

que des Valeurs sẽ trợ
hĩa rõ ràng cho chú-tôn
là hiệu cách hùn hiệp rồi
chắc chắc cho chú-tôn
cho khỏi thất phát thiệt

hiều khi ng người ta
ng-y tư n-y. Ấy vậy có
ngsa cũng người Annam
bằng sự hùn hiệp mà
ng lực châu này.

COURS	
GIA BÁN	
DERNIER COURS	
Fr.	
115	
	92 -
	90 -
	90 -
	630 -
Marseille	312 -
500 -	
1.800 -	
Marseille	119 -
100 -	
Francs	730 -
	830 -
	208 -
	1.467 -
	1.700 -
	145 -
	551 -
	258 -
	15.50 -
	240 -
	1.020 -
	910 -
	165 -
	346 -

TRÌNH
CÙNG CHÚ-VỊ HÚT THUỐC ĐIỀU DẶNG TƯƠNG:
TABAC DU GLOBE — CIGARETTES DU GLOBE
(THUỐC GÓI CÀ-LỘP) (THUỐC ĐIỀU CÀ-LỘP)

Vị nào biết xài thuốc
hút đều ưa dùng thứ
thuốc **CÀ-LỘP** làm vì:
một là giá rẻ làm, hai
là mùi ngon.

Hàng thuốc **CÀ-LỘP**
dùng nhiều tay bác-sĩ
thạo nghề dọn thuốc
mà chọn lựa những
lá thuốc nhưt hảo háng
hơn hết mà làm ra.

Cách dọn thuốc kĩ
càng như vậy thì mùi
nó dịu ngọt, không ngạt
cổ, chẳng phạt ti và lại
làm cho miệng lưỡi
được **THƠM-THO, IM-
MÁT**. Bởi thuốc này
tinh anh và tuyền soạn
lắm nên mới được như
vậy.

THUỐC GLOBE (Cà-lốp)
này, vì tánh tinh hảo, thiệt
là một **VỊ-GIẾT-TRỪNG** quý
lạ, nó tào trừ các con tề-vi
trong miệng mình. Hễ dùng
nó thường cũng như mình
để phòng các bịnh hoạn vậy.



Chuyện này chú-vị ưa dùng
thuốc điều đều hiểu rõ từ
ngày **THUỐC GLOBE** (Cà-
lốp) tràn qua Đông-dương
đền nay đã hơn hai chục
năm dư rồi.

HAY HỜI MÀ MUA BẦU
ĐẦU CÙNG CÓ:

THUỐC GÓI GLOBE
(Cà-lốp)

và
THUỐC ĐIỀU GLOBE
(Cà-lốp)

Phẩm bán thuốc rời
hay là thuốc vắn thì
phải dùng giấy mà gói
bao.

Vậy nên những bao
ây mà huê dạng mắc
tiền thì tự nhiên cái ruột
trong phải là thứ rẻ
đặng có thừa trừ cho
vừa cái giá.

Thuốc ta đây bao rất
đơn sơ, chẳng lộn mảy
đồng, cho nên ta có thể mà
chọn thứ thượng hạng.

Cách bao gói đơn sơ của
ta đây làm cho ta bán đặng
thuốc tốt chứ không phải
bán giấy hay là bán hình
chi.

DENIS FRÈRES
Bordeaux, Saigon, Haiphong, Hanoi
ĐẠI DIỆN CẢ ĐÔNG-DƯƠNG

Mỗi nhà thơ giấy thuốc đều có nhận mua nhựt trình Lục-tính-tân-văn giùm

vấn giùm

QUẠT MÁY DẦU HÔI HIỆU JOST

Dùng dầu hôi đốt đèn
cho máy chạy trong
30 GIỜ
tồn có **MỘT LITRE** thôi.



Vẫn **QUẠT MÁY** này
biện ra làm rất đẹp
con mắt, đã chắc, rẻ
mà lại tiện dùng, vô cùng.

Thứ quạt « **LE REX** »

bề đứng : 1 m 15

Giá là..... 68 \$ 00

Thứ quạt « **L'OURAGAN** »

bề đứng : 1 m 35

Giá là..... 100 \$ 00

Viết thư mà hỏi sách có vẽ kiểu và giá cả tại :

HÀNG BERTHET, CHARRIÈRE VÀ CÔNG-TY

SAIGON — Đường Kinh-lập, môn bài số 68 — SAIGON



MƯỜI CÁI NGÀN BÀ!

QUINA-LAROCHE

THUỐC RƯỢU

CÓ CỐT RƯỢU NHO

CƯỜNG TRĂNG, BỔ HUYẾT, GIẢI NHIỆT

Trong rượu này có đủ 3 tánh của 3 thứ Kinkhyna
(vàng, đỏ, đen)

RƯỢU QUINA-LAROCHE mỹ vị dễ uống, tốt hơn hết các
thứ rượu nho và rượu ngọt, có trộn cốt Kinkhyna.
Nó rất thừa hiệu trong việc trừ hư-nhược, ẩm
thực bất tẩn và hàn nhiệt bệnh.

QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX

dùng mà trừ huyết suy chứng, bạch chứng, cũng bổ dưỡng
những người bệnh đau lâu mới mạnh, yểu yếu.

Tiệm nào cũng có bán

PARIS, 20, Rue des Fossés-Saint-Jacques, PARIS

Có trữ tại tiệm thuốc **RENOUX**, bào chế y khoa tân-sĩ nhứt hạng
bào chế y sanh đường **Catinat** và đường **Bonnard**, Saigon.

HÃY HỎI THỨ HỘP QUỆT HIỆU NÀY



LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER

Saigon. — Imp. F.-H. SCHNEIDER.

Exp. 10/10/1914
 Saigon, le 5 Octobre 1914

pour légalisation de la signature
 de M. _____
 Saigon, le _____ 1914
 Le Maire de la Ville de Saigon

TÂN HỌC VĂN TẬP

(BULLETIN SCOLAIRE)

新學文集

VĂN-CHƯƠNG KHOA (Partie littéraire)

BẮC-KỲ SOẠN

Le Lion abattu par l'Homme

On exposait une peinture
Où l'artisan-avait tracé
Un lion d'immense stature
Par un seul homme terrassé.
Les regardants en tiraient gloire.
Un lion en passant rabattit leur caquet.
«Je vois bien, dit-il, qu'en effet
On vous donne ici la victoire;
Mais l'ouvrier vous a déçus,
Il avait liberté de feindre.
Avec plus de raison nous aurions le
dessus,
Si mes confrères savaient peindre.

Le Renard et les Raisins

Certain renard gascon, d'autres disent
normand
Mourant presque de faim, vit au haut
d'une treille
Des raisins murs apparemment,
Et couverts d'une peau vermeille.
Le galant en eût fait volontiers un
repas:
Mais comme il y pouvait atteindre:
«Ils sont trop verts, dit-il, et bons
pour des goujats.»
Fit-il pas mieux que de se plaindre?

LA FONTAINE, Fables.

Người giết cọp

Trên bức vách có tranh lạ kiêu,
Khen thợ đầu cũng khéo vẽ vôi,
Một con cọp lớn tuyệt vời
Mà ra chỉ có một người giết xong.
Kể đứng ngắm thôi cùng tấm tắc
Cọp đầu qua lập tức im mồm.
Cọp rằng cứ đó ta nôm,
Thì ra người khỏe hơn hùm chẳng sai.
Nhưng thợ vẽ điều tai quá đổi,
Bút có quyền tả dối sự đời
Vi dù cọp biết vẽ vôi,

Tranh này hẳn khác, cảnh thời không
ngoạ.

Chó Sói và giàn nho

Chó sói kia ở nơi rừng ấy,
Đương đói lòng lại thấy giàn nho.
Mấy chùm vừa chín vừa to.
Nước da đỏ thắm, thơm tho ngọt ngào.
Cậu sói cũng ước ao được bữa.
Nhưng giàn cao không vớ đến nơi
Chê bai sói lại được lời:

«Nho xanh chẳng xứng miệng người
phong-lưu».
NGUYỄN-VĂN-VĨNH, diễn nôm.

LÀM CON PHẢI HIẾU

(Piété filiale)

TỰA

Người ta sinh ra ở trong thế-giới,
ai là không cha mẹ, thời ai là không
đội đừc cù-lao. Tuy cha mẹ không có
mong cho đền ơn, mà làm con thì phải
lo cho trọn đạo. Sách có nói rằng:

«Hiếu là làm dầu cho trăm nết.»
Bởi ở trong nhà mà giữ được sự hiếu,
thời ở với người ngoài mới là có nghĩa,
có nhân. Ấy mới biết rằng sự hiếu là
có ích cho loài người như thế.
Nước ta theo nước Tào, đọc sách
đức Không-tử, mà tôn-chỉ của ngài
cốt lấy chữ hiếu làm đầu. Thế thì trong
khoảng một ngàn năm trở lại đây, từ

HÀNG BUÔN CÓ DANH TIẾNG

O. LANGLOIS

185, rue Catinat — SAIGON

Có bán nón casques, nón rơm, nón ni
và giày langsa đủ thứ

CÁO BẠCH

Ông chủ hãng O. Langlois kính tỏ cùng
lục châu quí khách đặng rõ theo lời giao
các hãng buôn langsa tại Saigon đã định bữa
3 aoút 1914 như vầy:

« Những giá hàng hóa phải tính theo tiền
« quan (francs) rồi khi trả tiền mua đồ thì
« tính ra bạc (piastres) y giá bạc nhà bán
« (banque) bữa trả tiền ».

Bởi vậy, và cho được tùy theo lời giao đó,
hãng O. Langlois, từ này về sau, sẽ tính giá
bằng tiền quan, nghĩa là lấy giá bạc (pias-
tres) biên trong sổ bán của hãng (catalogue)
rồi bỏ ra tiền quan (francs) lấy số 2, frs 50
học quan năm tiền mỗi đồng bạc, là số trung
binh đồng bạc tại Đông-dương trong hai năm
chợt này.

TRỊ BỊNH YẾU PHÁP

(Conseils médicaux)



Chư vị muốn cho trong nhà có
một thứ rượu mà dùng trong lúc
đau rét, hoặc nóng lạnh, ít vị
không đắng tiêu, thì hãy mua rượu
Rhum maná là rượu thiên hạ rất
chịu đựng và lại tốt hơn các thứ
rượu rhum khác.

Mấy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả,
hãy nài cho phải, cái ve có dán
nhân trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

Lời tự thuật của một người đi du lịch

(Récit d'un touriste)

Trong buổi tôi đi du lịch xir này sang xir
kia tôi hay xai thuốc điếu không biết bao
nhiều mà kể.

Tôi hút đủ thứ thuốc bán các nơi, duy có
thứ thuốc điếu Cigarette Diva thiệt ngon
hơn hết, hút nó không khó cỡ và khỏi sanh
bệnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như
các thuốc kia, khỏi nó thơm tho và điếu lẫm.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật
(épiceries) và trong các quán café.

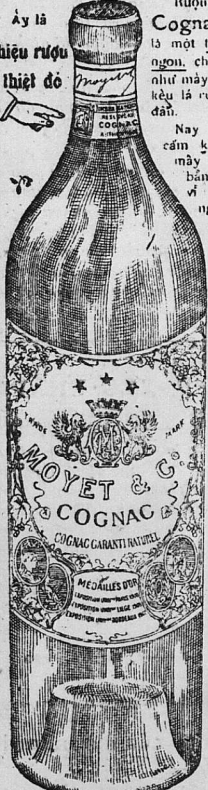
Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhứt trình Lục-tính-tân-văn giùm

RƯỢU
COGNAC MOYET

Rượu **COGNAC** hiệu **MOYET** này
đựng trong chai lớn cũng ve nhỏ.
Trên mỗi chai,

gắn nơi nút, có một eal **nhân bà màu**
như **CÓ TAM SẮC VẬY**

Ấy là
hiệu rượu
thiệt đó



Rượu **Cognac Moyet**
là một thứ rượu thiệt
ngon, chứ không phải
như mấy thứ rượu khác
kêu là rượu Cognac đó
đắt.

Nay có luật mới
cấm không cho kêu
mấy thứ rượu đó
bằng rượu Cognac
vì nó làm cho
người nào uống
nó phải mang
bệnh mà chết.

Chữ
COGNAC
trên nhãn nơi
trên đây thì
đủ chứng rằng
rượu hiệu của
chúng tôi là
thượng hạng.
Hãy thử ít
chai rượu
Cognac Moyet
thi biết!

Mỗi khi ăn
cơm rồi, uống
nó thì mau tiêu
lắm.

Khi nào mê
đung một ly
nhỏ thì chắc
khỏe liền trong
giây phút.

Nhắc lại một
đều là rượu
Cognac Moyet
rất trong sạch
thiên hạ trong
có hoàn-cầu ai
biết khi ăn-
uống đều đúng
nè.

Trong mấy tiệm hàng xén đâu đâu cũng có bán

→ **CÓ BÀN SỈ** ←
TẠI HÀNG
Union Commerciale
Indochinoise
34, ĐƯỜNG CHARNER, 34
→ **SAIGON** ←

vua, đến quan, đến dân, chắc cũng là có người giữ hiệu. Nhưng tiếc nước mình không có chép truyện, thế thì những người hiểu hạnh ấy, bởi đâu mà tiêu-biểu cho đời?

Xưa ông Lý-văn-Phúc cũng có lấy những người hiểu-tử nước Tào chọn lấy 24 người, làm ra bài ca quốc-ngữ, để cho dân-bà trẻ-con dễ đọc, cũng là lấy hiệu mà khuyến cho người. Nhưng đọc truyện người nước khác thì cảm-động trong lòng còn ít, mà đọc truyện người nước mình thì cảm-động trong lòng hẳn nhiều. Nên chi ta hết sức tìm kiếm, hoặc là bới ghi ở trong sách sử, hoặc là bới nghe những lời truyền văn, cũng chọn được 24 người để mà sánh với nước Tàu. Trên thi chép truyện, dưới thi giải thích năm ba câu, một là treo gương soi cho người hiện tại. Đặt tên quyển sách nói rằng: **Làm con phải hiệu**. Bới không như thế thì không hết đạo làm con vậy.

Theo trong đời bây giờ. học hành vốn phải nên theo cách mới, mà luân-lý lại phải giữ lấy thói xưa. Ta khuyến người nước ta đọc lấy truyện này, hoặc là có ích trong sự danh-giáo vậy.

Nay tựa.

Bài thứ nhứt

Đời nhà Trần, vua Nhân-Tôn truyền ngôi cho con là Vua Anh-Tôn, mà xưng rằng Thượng-hoàng. Khi đức Thượng-hoàng đã truyền ngôi rồi, thời ngài xuống ở phủ Thiên-trường, là quê quán nhà Trần thuở trước, nhưng cũng có một đôi khi đi lại kinh-đô.

Ngày mồng 5 tháng 5 là tết Đoan-đương, đức Thượng-hoàng từ phủ Thiên-trường lên kinh-đô, các quan triều-thần không ai biết cả, vua nhân ngày tết uống rượu xương-bổ, say dậy không được. Đã mà người trong đền dâng cơm, đức Thượng-hoàng ngánh xem không thấy vua, lấy làm lạ. Người trong cung phải tâu thiệt. Đức Thượng-hoàng lấy làm giận, tức thì trở về Thiên-trường, truyền cho

các quan rằng: « Ngày mai bảo nhau xuống phủ Thiên-trường, ngài sẽ ban lời dụ-chỉ ».

Khi vua đã tỉnh ra, sợ hãi lắm. chun chạy đi đất, ra cửa cung-môn, gặp một người học-trò, hỏi:

— Mày là gì?
— Thừa nói rằng: « Tôi là Đoàn-nhữ-Hải, còn đưng đi học ».

Ngài dắc tay anh ấy vào cung báo rằng: « Ta phải cơ say rượu, mà đắc tội với đức Thượng-hoàng, muốn làm một bài biểu tạ tội, người có giúp cho ta được không? »

Người Nhữ-Hải cầm bút thảo biểu, tức thì xong ngay. Ngày mới lấy một chiếc thuyền đem người Nhữ-Hải đi theo, suốt đêm mới là chèo đến phủ Thiên-trường. Sáng ngày sai người Nhữ-Hải đem biểu qui dâng. Đức Thượng-hoàng hỏi rằng: « Người nào? »? Những kẻ hầu hạ thưa rằng: « Ấy là vua còn chực hầu ở ngoài, sợ chưa dám vào, sai người nhà vào dâng biểu trước ». Đức Thượng-hoàng không trả lời lại. Đã mà ngày hôm ấy mưa gió to lắm, người Nhữ-Hải qui từ sáng cho đến tối, không có động mình. Đức Thượng-hoàng thấy như vậy, mới sai lấy tờ biểu mà xem, thấy trong tờ biểu ấy, từ ý rất là khản thiết, mới cho đòi vua vào, trách nói rằng: « Ta há không có con nào mà nổi được cho ta, bây giờ ta còn mà như vậy, như về sau ta mất thì ra thế nào?... Ngài cúi đầu tạ mà xin chịu lỗi... »

Đức Thượng-hoàng nói rằng: « Bài biểu ấy là ai làm? »... Ngài lấy thực mà tâu. Đức Thượng-hoàng nói rằng: « Bới bài biểu ấy làm cho cảm-động lòng ta ».

Lúc ấy mới là tha lỗi cho ngài. Khi ngài trở về kinh-đô cho người Nhữ-Hải làm quan Ngự-sử-trung-tán.

Ngài vốn tinh hay uống rượu, nhưng từ đó về sau, thời lại không uống rượu nữa. Việc ấy chép ở sách « Việt-sử-khâm-định ».

Đức Khổng-tử có nói rằng: « Cha là một ông vua nghiêm trong nhà ». Bới vì lấy con mà đối với cha, cũng

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhứt trình **Lục-tinh-tân-văn giùm**

Ngày mai bảo nhau
trông, ngài sẽ ban

nh ra, sợ hãi lắm,
ra cửa cung-môn.
c-trò, hỏi:

ng: « Tôi là Đoàn-
ng đi học ».

nh ấy vào cung bảo
có say rượu, mà đặc
ng-hoàng, muốn làm
tội, người có giúp
ng? »

i cầm bút thảo biểu,
y. Ngày mới lấy một
m người Nhữ-Hải đi
mới là chèo đến
ng. Sáng ngày sai
đem biểu quỳ dâng.

ng hỏi rằng: « Người
kể hầu hạ thưa rằng:
chực hầu ở ngoài,
o, sai người nhà vào
g: « Ta há không có
đầu lòi lại. Đã mà ngày
bó to lắm, người Nhữ-
g cho đến tối, không
ức Thượng-hoàng thấy

ai lấy tờ biểu mà xem,
biểu ấy, từ ý rất là
dối cho đời vua vào,
g: « Ta há không có
đầu lòi lại. Đã mà ngày
bó to lắm, người Nhữ-
g cho đến tối, không
ức Thượng-hoàng thấy

hoàng nói rằng: « Bài
lâm? »... Ngài lấy thực
Thượng-hoàng nói rằng:
ấy làm cho cảm động
là tha lỗi cho ngài. Khi
h-đồ cho người Nhữ-
Ngư-sư-trung-tấn.

hay uống rượu, nhưng
thời lại không uống
ấy chép ở sách « Việt-
».

từ có nói rằng: « Cha
a, nghiêm trong nhà ».
mà đối với cha, cũng

n-văn giùm

chẳng khác như là lấy tội mà đối với
vua, cha mà giữ được sự nghiêm, thì
con lại giữ được sự hiếu.

Như vua Nhân-Tôn ở Thiên-trường
mà về kinh-đô, đã là không truyền
cho biết trước, mà vua Anh-Tôn nhân
ngày tết mà quá say, tưởng lỗi ấy
cũng không nặng gì cho lắm. Nhưng
vua Nhân-Tôn lấy thế mà quả trách,
thì vua Anh-Tôn lại lấy thế mà sửa
minh. Thế thì cha ở với con cũng
thật là nghiêm, mà con thờ lại cha
cũng thật là hiếu.

THÁI-XUYỀN, HOÀNG QUẬN-CÔNG.

**BẮC-KỶ SOẠN
SƯ-PHẠM HỌC KHOA**

NAM SỬ (Tiểu học)

Đặt Quảng-nguyên thì tự khi bọn
Quách-Quy lấy được, cải tên là Thuận
châu, và có 3.000 quân Tống ở lại giữ,
nhưng vì đất chỗ ấy lam chướng, 10
phần chết đến năm sáu. Nay nhân
nhà Lý cho những người Khâm, Liêm
và Ung về nước, vua Tống trả lại
châu Quảng nguyên. Nhưng vì châu
ấy có nhiều vàng, người Tống tiếc
có làm hai câu thơ rằng:

Nhân tham Giao-chỉ tượng,
Khước thất Quảng-nguyên kim.

Đến mùa hạ năm Giáp-ti (1084)
Nhân-tôn sai Lê-văn-Thịnh sang Tống
bàn việc chia địa giới. Lê-văn-Thịnh
phân giải mọi lẽ, vua Tống trả lại cả
mấy huyện kia nữa.

Ba năm sau (1087) vua Tống phong
cho Nhân-tôn làm Nam-binh-vương.
Nhà Tống bấy giờ đã gần suy nhược
đến năm Bình-ngô (1126) nước Kim
(Mãn-châu) sang lấy mất nửa nước
Tàu về phía bắc, còn Tống triều phải
dời đô về Hàng-châu (Chiết-giang),
cho nên tự bấy giờ nhà Tống không
sang quấy nhiễu nữa.

Còn nước Chiêm-thành thì thỉnh
thoảng cứ sang quấy nhiễu, đánh thế
nào cũng không sợ. Trước lúc sang
đánh Tàu, Lý-thường-Kiệt đã sang
đánh Chiêm thành (1075), nhưng
không được, chỉ lấy được địa-đồ ba
châu của Chế-củ nhường lúc trước,
rồi sau cho người sang ở.
Đến năm Quý-mùi (1103) ở Điện

châu có Lý-Giác phản, Lý-thường-
Kiệt vào đánh, Giác thua chạy sang
Chiêm-thành rồi xin vua nước ấy
đưa binh sang đánh Annam.

Vua Chiêm-thành bấy giờ là Chế-
ma-na sang đánh lấy lại ba châu của
Chế-củ dâng ngày trước. Nhưng năm
sau (1104) Lý-thường-Kiệt lại vào
đánh. Chế-ma-na thua chạy, xin nộp
lại ba châu như cũ.

Xem thời bấy giờ có Lý-thường-
Kiệt, người ở Thái-hòa, huyện Thọ-
xương (tức là thành-phố Hanoi bây
giờ) là người tài thao lược, bắc đánh
Tống, nam bình Chiêm thật là một
bực danh tướng nước Nam ta.

Năm Đinh-vị (1127) vua Nhân-tôn
mất, thọ 63 tuổi, trị vì được 56 năm.

Lý Thần-tôn (1128 — 1138). — Lý
Nhân-tôn không có con, lập cháu là
Dương-Hoàn làm Thái-tử. Nay Hoàn
lên làm vua, hiệu là Thần-tôn.

Thần-tôn lên ngôi, đại xá cho các tù
phạm và trả lại những ruộng đất tịch-
kỵ của quan dân ngày trước. Còn quân
linh thì cho đổi phiên, cứ lần lượt 6
tháng một, về làm ruộng. Như thế
việc binh linh không ngăn trở việc
canh nông.

Giặc-giã thời bấy giờ cũng ít, duy
chỉ có nước Chân-lạp thường hay sang
quấy nhiễu ở địa phận đất Nghệ-an
mấy lần, nhưng mà quan Annam lại
đánh đuổi ngay đi được, cho nên trong
nước yên được yên ổn.

Thần-tôn làm vua được 11 năm, đến
năm 1138 thì mất, thọ được 22 tuổi.

Lý Anh-tôn (1138 — 1175). — Thần-
tôn mất, triều đình tôn Thái-tử là
Thiên-Tộ lên làm vua, hiệu là Anh-tôn.
Anh-tôn bấy giờ mới có 3 tuổi, Thái-
hậu là Lê-thị cầm quyền nhiếp chánh.
Nhưng Lê-thái-hậu có tư tình với Đỗ-
anh-Vũ, cho nên phạm việc gì bất kỳ
lớn nhỏ đều ở tay Anh-Vũ cả. Anh-
Vũ được thế ra vào chỗ cung-cấm,
kiêu ngạo khinh dễ đình-thần, cho
nên ở trong triều thành ra bẽ đảng,
lập kế hại lẫn nhau; ở ngoài thì
giặc Thân-lợi làm loạn ở mạn Thái-
nguyên.

Thân-lợi là con riêng vua Nhân-tôn,
sau đi tu, rồi chiêu tập những đồ
vong mạnh hơn 1.000 người, xưng
vương phong trước, quan quân đánh

Mỗi nhà thơ giầy thép đều có nhận mua nhưt trình **Lục-tinh-tân-văn giùm**

THUỐC RỜI

thuốc này đựng
trong
Gói bia xanh
có bao
một miếng
giấy trắng



trên miếng giấy này có để hiệu người làm
thuốc bằng chữ đen và chữ
"MELIA" bằng màu đỏ.

Thuốc MELIA này thiệt ngon,
chẳng có thuốc nào bằng, vì là nhà dọn một cách
kỹ càng trong lò lớn hơn các lò
trong cả hoàng cầu. Trong lò ấy có
hơn ba ngàn người làm việc.

Có nhiều chỗ kiếm thế bất chước làm theo cái
báo xanh ý đáng mà gạt bạn hàng, nhưng mà
rót lại thuốc hút mùi cũng không ngon
bằng thuốc "MELIA"

Người Annam biết dùng thuốc
tốt chẳng hề để cho chúng gạt được.

Trong mấy làng tiệm nào cũng có bán thuốc
MELIA. Hãy mua nó mà dùng.

Ấy là việc mở mang.
Chẳng phải là mào áo ca-sa mà được thành
đứng chơn-tu.

Seuls Importateurs pour l'Indochine
UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE
SAIGON - 34, Bd Charner, 34 - SAIGON

NƯỚC THƠM HIỆU "DRAGON IMPÉRIAL"

Có bán trong chai nhỏ và trong đầy bằng nước
màu xanh, trên nhãn có hình con rồng và hiệu
"P. U. C. I." - Nước này mùi thơm lắm, muốn
cho nó thơm dài, nhiều chứng từ như thế đã
Nước thơm này làm bằng dung chất thơm tại
Đại Pháp-Quốc. - Các đơn nước thơm
này đã lâu năm rồi, mà chưa ai rõ được cả.
Cũng có kẻ bất chước, mà những đồ ấy mua thì
uổng tiền. Vậy phải nhận cho đúng cái nhãn có hiệu
Dragon Impérial mà mua.

SEULS IMPORTATEURS POUR L'INDOCHINE
UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE
SAIGON. - 34, Boulevard Charner, 34. - SAIGON

VẢI VÀ DÙ

Khi nào chư-khán-quan có muốn mua vải trắng
mà bán khá nại cho đồng vải số 320 có hiệu
"P. U. C. I." số 80.000 hay là số 666.
Thiên hạ ai ai cũng tìm 3 thứ vải này mà mua
vì nó chắc lắm. Giặt dơ và màu trắng tinh luôn
luôn. - Muốn cho áo-quần lâu hư thì nên thứ
3 thứ vải này.
Đồ hiệu "P. U. C. I." ai cũng ưa dùng vì là đồ
làm kỹ lưỡng, sườn chắc và tốt, nếu biết đường
thì vài lâu năm cũng chẳng hề khi nào hư.

SEULS IMPORTATEURS POUR L'INDOCHINE
UNION COMMERCIALE INDOCHINOISE
SAIGON. - 34, Boulevard Charner, 34. - SAIGON

SOCIÉTÉ FRANÇAISE

DES

Distilleries de l'Indochine

Usines à

BINH-TÂY (Cochinchine)

HANOI — NAM-DINH — HẢI-DƯƠNG
(TONKIN)THƯỢNG HẢO HÀNG
CỰ TỬURượu này đặt bằng nếp rồi
để lâu năm nên tốt lắm.Uống đậm, ngon lắm, tiêu
thực và bổ.Mấy tiệm bán rượu An-
nam trong Lục-Tĩnh và n ă
chợ đều có bán rượu này,
đựng bằng ve có nhãn in
như trên đây.mãi không đổi, mãi đến năm 1141
mới bình xong.Năm Giáp-thân (1164) vua nhà Tống
đổi Giao-chỉ quận làm Annam quốc,
và cho sứ sang phong Anh-tôn làm
Annam quốc vương.Nguyên khi trước nước ta còn phải
Tào sang cai-trị thì gọi là Giao-chỉ
quận hay là Giao-châu, sau đến nhà
Đường mới đặt Annam-đô-hội-phủ.
Đến khi Đinh tiên-hoàng dẹp xong
loạn Thập-nhi-sứ-quân lên làm vua,
đặt quốc hiệu là Đại-cù-việt. Đến đời
Lý-thánh-tôn lại cải quốc hiệu là Đại-
việt, nhưng Tào vẫn phong cho vua
ta là Giao-chỉ quận vương. đến đời
Lý Anh-tôn mới đổi là Annam quốc
vương. Nước ta thành tên Annam là
khởi đầu từ đây.Năm Tân-mão và năm Nhâm-thin
(1171 — 1172) Anh-tôn đi tuần xem
hình thế sơn xuyên, đường sá xa gần,
và dân tình làm ăn trong nước thế
nào, rồi truyền làm quyền địa-đồ
nước Annam. Nước ta có địa-đồ tự
bấy giờ nhưng mà quyền địa-đồ ấy
bấy giờ không còn di tích dấu cả.Năm Ất-mùi (1175) Anh-tôn phải
bệnh, ủy thác Thái-tử là Long-Cân
cho Thái-phó là Tô-hiến-thành làm
phụ-chánh; đến tháng bảy năm ấy
thì Anh-tôn mất, trị vì được 37 năm,
tho 40 tuổi.Lý Cao-tôn (1176 — 1210). — Thái-
tử bấy giờ chưa đầy 3 tuổi, mà Thái-
hậu thì muốn lập người con trưởng
là Long-Xưởng, nhưng Tô-hiến-Thành
cùng đình-thần không ai chịu. Long-
Cân lên ngôi, hiệu là Cao-tôn.Được bốn năm thì Tô-hiến-Thành
mất (1179), triều-đình cử Đỗ-yên-Gi
làm phụ-chánh và Lý-kinh-Tu làm
quốc-sư. Đình thần bấy giờ còn có
nhiều người đứng đắn, cho nên Thái-
hậu không dám mưu sự phế lập.Đến khi Cao-tôn lớn lên cầm quyền
trị nước, thì cứ hay đi săn bắn chơi
bời, làm cung xây điện, bắt trăm họ
phải phục dịch khổ lắm. Ngoài biên
thì quân mường thổ bèn Tào sang
quấy nhiễu, người Chiêm-thành sang
đánh phá, trong nước thì trộm cướp
nổi lên như ong đậy. Vua tôi không
ai lo nghĩ gì đến việc chánh-trị, chỉ
làm những việc những lạm, mua quanbán chức, hà hiếp nhơn dân lấy tiền
để làm những việc xa xỉ.Năm Mậu-thin (1208) ở Nghệ-an có
quan tên là Phạm-Du, chiêu nạp những
đồ vô mệnh, cho đi cướp phá ở chỗ
thôn-dân, có bụng làm phản Cao-tôn
sai quan Phụng-ngự là Phạm-bình-Gi
đi đánh Phạm-Du. Bình-Gi đưa quân
vào đến nơi thì Phạm-Du thua trận
bỏ chạy, Bình-Gi bèn tịch kỹ của cải
và đốt phá nhà cửa của Phạm-Du.Du cho người về kinh lấy vàng bạc
đút lót cho các quan trong triều để
vu cho Bình-Gi ra làm việc hung tợn,
giết hại những kẻ không có tội và xin
cho nó về triều để kêu oan.Cao-tôn nghe lời, cho vời Phạm-
Du vào chầu và cho triệu Phạm-bình-
Gi về.Năm sau (1209) Bình-Gi về kinh,
vào chầu, thì Cao-tôn truyền bắt giam
làm tội. Bấy giờ có bộ tướng của
Bình-Gi là Quách-Bốc đem quân phá
cửa thành vào cứu Bình-Gi.Cao-tôn thấy biến, bèn đưa giết
Phạm-bình-Gi đi, rồi cùng với Thái-
tử chạy lên mạn sông Qui-hóa (sông
Đào-giang ở phía bắc huyện Tam-
nông, Phú-thọ). Còn Thái-tử thì chạy
về Hải-ấp ở làng Lư-gia (bây giờ là
làng Lư-xá, huyện Hưng-nhân).Bọn Quách-Bốc đựa xác Bình-Gi ra
cấp táng xong rồi, lại vào điện tôn
Hoàng-tử Thâm lên làm vua.Khi Thái-tử Sam chạy về Hải-ấp
vào ở nhà Trần-lý. Nguyễn, Trần-Lý
là người làng Tức-mịch (huyện Mĩ-lộc,
phủ Xuân-trường tỉnh Nam-dịnh),
làm nghề đánh cá, nhà giàu, có nhiều
người theo phục, sau nhơn buổi loạn
cũng đưa chúng đi cướp phá. Đến khi
Thái-tử Sam chạy về đấy, thấy con
gái Trần-Lý có nhan sắc, lấy làm vợ,
rồi phong cho Trần-Lý tước Minh-
tử và người cậu vợ là Tô-trung-Tự,
người ở làng Lư-gia, làm Chỉ-huy-sứ.Anh em họ Trần mộ quân lính về
kinh dẹp loạn, rồi lên Qui-hóa rước
Cao-tôn về cung. Cao-tôn cho quan
về làng Lư-gia rước Thái-tử về kinh,
còn Trần-thị về ở nhà Trần-Lý.Cao-tôn về kinh được một năm
thì mất (1210), trị vì được 35 năm, tho
38 tuổi.(Sau sẽ tiếp theo)
TRẦN-TRỌNG-KIM.

Mỗi nhà thơ giấy thép đều có nhận mua nhứt trình Lục-tĩnh-tân-văn giùm

HÀNG DE LA POMMERAÏE
VÀ CÔNG-TY

Có bán và đặt đèn acétylène (khí đá)

Có bán máy acétylène (nhốt khí đá) đủ thứ đèn hué-lê, đèn thủy-tinh, hòng-đèn-đôi và hòng-đèn meandescence lửa rất sáng, giầy-chi sang-hoai, vân vân.

Có bán carbure de calcium (khí đá)

Xin chú-quí-khách chớ ngại, hãy dời gót ngọc đến hàng, hoặc viết thư mà hỏi thăm, thì tôi sẽ hết lòng nghinh tiếp hoặc hồi âm. Nếu vị nào viết thư lên muốn cho tôi sai thợ giỏi đến mà tính việc đặt đèn trong nhà cũng định giá cả, thì tôi sẽ vưng theo, sai thợ đến lắp tức.

Như đánh lòng giá cả như ở định làm thì tiền phí-lộ của thợ về phần hàng chịu. Hàng này rất đoan chánh và bán giá rẻ hơn hết trong cõi Đông-dương.



PHOSPHATINE FALIÈRES

LA BÔT NUÔI CON NIT

Có trữ tại tiệm Thương-dâng, chủ tiệm là G. RENOUX

Nhứt hàng báo-lê-sur, Sài-gòn, trước rạp hát tây

Và tại tiệm thuốc Pháp-Á, đường Thủy-binh môn bãi số 215, Chợ-tiền, ngang nhà giấy xe lửa lớn

LỜI RAO RÁT TRONG HỆ. — Bột hiệu Phosphatine Falières là một món vật thực rất bổ dưỡng để nuôi con nit từ sáu bảy tháng, nhứt là trong khi dứt sữa bú, hoặc trong lúc nó đang nở nang. Nó giúp cho dễ mọc răng, nó trợ cho mau lớn xương, nó ngừa phòng hoặc nó trừ bệnh hạ lợi, là bệnh hay sanh ra trong lúc nắng hạ.

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỐC SÔNG VÀ LẠM XE MÁY

TẠI THÀNH **St-Étienne**

Mà Thới

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở Đường **Catinal số 36** SAIGON

Có bán SÔNG đủ thứ và đủ kiểu, BÌ, THUỐC, ĐẠN, XE MÁY, ĐỒNG-HỒ

và do NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Chau muốn mua vật chi thì xin để thư như vậy!

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36, rue Catinal.

F.-H. SCHNEIDER
NORODOM - SAIGON
GIADINH, chủ Loagas
chủ hạ Giadinh số 10-11
Số 10/11 trong thành này
0 25
0 03

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Norodom - SAIGON
KIM-VÂN-KIEU, ông P. Trương-vinh-Kỳ
in tại rồi.
Không hình 1 00
Có hình 2 00
Tiền gửi 0 10

NHÀ IN ÔNG F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Norodom - SAIGON
Bà các KIEU CHÚ có THỢ KHÁC CHÚ
có ở nhà và THỢ VẼ tại, đi in sách, thư,
cung thiệp và vân. Kiểu cách nào đều làm
đúng hết

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Norodom - SAIGON
NỮ-TÁC, ông P. Trương-vinh-Kỳ in tại rồi
Sách để dạy đờn bà con gái. Ai cũng biết đàn
tiếng ông đờn. Hãy mua mà coi tại rồi.
Giá 0 25
Tiền gửi 0 04



SAIGON THƯỢNG ĐẲNG DƯỢC PHÒNG
G. RENOUX

NHỰT HẠNG BẢO TẾ SỰ, NGANG RÁP HÁT LANGSA

Tiệm cũ **HOLBÉ**, SÁNG TẠO TRONG NĂM 1865

Tiệm này cỡ cụu và to hơn hết các tiệm trong quận hạt
Cuộc dọn dẹp bảo chế y như các tiệm thuốc to đương thời tại PARIS

BẤT NHỊ GIÁ

Thuốc men và các món đồ khác bán trong tiệm đều là đồ nhưt hảo hạng
 Trừ dầy tiệm, mà mỗi kỳ tàu đều có chở qua luôn luôn:

Đồ hóa-học, thuốc men để dùng bán trong tiệm thuốc, đồ dùng về kĩ-nghệ, về nghề chụp
 ảnh, dược thảo, đồ bó rịt, và đồ phụ tùng theo tiệm thuốc, kiền chai ly trong sở thiết-nghiệm,
 may châm-chít, àu-nhi-khoa, thị-học và cực-chuẩn-túc-chi-cơ-khi. Bán đủ các thứ đồ dùng
 rong nhà thương, nhà bệnh v. v.

Rương sắt bỏ theo tàu, dùng trong nhà vườn, nhà ruộng, xe hơi v. v.

Đồ máy làm thuốc hoàn thuốc tề. Thiết-nghiệm phân giải theo cách hóa-học, để tìm kiếm
 vi trùng và phân giải hàng hóa, dọn đồ bó rịt và thuốc trừ độc, chuyên-môn. **thuốc hiệu**
chữ R của ông lương-y Holbé bào chế, mà trị bệnh hút á-phiện.

Đồ hương-vị về cuộc vệ-sanh. Bán đủ các thứ đồ để chụp hình. Bán sỉ và bán lẻ.

Tiệm thuốc tại Chợ lớn hiệu là Pháp-Á dược-phòng ngan nhà giấy xe lửa.

Giấy thép nói tiệm Sài-gòn: 215 — Giấy thép nói tiệm Chợ lớn: 336.

Mỗi lần mua thuốc phải coi cái nhãn hiệu, đã nạp tại tòa cầu chứng y theo luật.

*Hãy viết thư má xin sách dược-tánh-lược-biên bằng chữ quốc-ngữ và chữ-nho, và sách
 riêng nói giá cả đồ chụp hình.*

LỤC TÍNH TÂN VĂN

QUAN NIỆM TRINH
Boulevard N. Saigon 1914

Mỗi Tuần Đương Báo

Ngày Thứ Năm

閩新省陸

IMP. F. H. SCHNEIDER, SAIGON

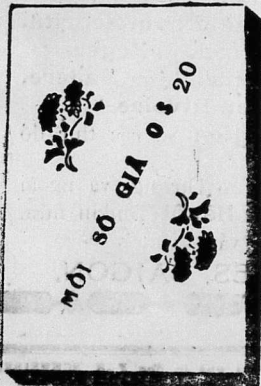
NĂM THỨ TÂM

SỐ 347

JEUDI 15 OCTOBRE 1914

MỤC LỤC

- | | |
|---|---|
| <p>1 - Thơ súc trạch chường cải lương.</p> <p>2 - Thời-cuộc :</p> <p> Âu-châu chiến cuộc tân-văn ;</p> <p> Đông-dương tạp chí ;</p> <p> Âu-châu chiến kỹ ;</p> <p> Văn-quốc công pháp ;</p> <p> Âu Mỹ lân văn ;</p> <p> Cực đông tân văn ;</p> <p> Công văn lược lục ;</p> | <p>Tân học văn tập ;</p> <p>* Nhân đàm.</p> <p>3 - Trích cảm tạp biên :</p> <p> Nguyễn trào khai cơ công ;</p> <p> Thần liệt truyện ;</p> <p> Kim-Vân-Kiều tân giá.</p> <p>4 - Thơ tin vãng lai.</p> <p>5 - Chư vị đã gửi bạc</p> <p>6 - Công thi sát mà có nhiều thư.</p> |
|---|---|



IMPRIMERIE FRANCO-ANNAMITE

F.-H. SCHNEIDER

7, Boulevard Norodom. - Saigon

TIỆM MAY và BÁN HÀNG-TÀU

Kính mời Chu-qui-có trong Thành-phố cùng các đấng hảo-tâm Qui-khách Lục-châu như Qui-vi muốn dùng may xiêm áo cách kiểu thời髦, hay là mua xuyến lành hàng tàu, xin niệm tình đến giúp nhau lấy thảo. — Tiệm tôi có thợ Hủ, cái, may đủ cách kiểu đương thời dùng; tiền công may và giá hàng đã đều nhẹ. — Còn sự khéo vụng tới chẳng dám khoe khoang quá lẽ, xin đến may một lần thì rõ việc khéo không Lòi-về lẽ tạm nài, xin Qui-có niệm tình, đến giúp nhau cho nên cuộc.

M^{me} NGUYỄN-MỬU-SANH,
110, quai Arroye-Chinois (Cầu-Ông-Lãnh),
(Gần gare xe lửa). Saigon

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. — SAIGON

MẸO BẰNG CHỦ QUỐC-NGŨ, đợc thầy Mossand diễn dịch, đợc thầy tuấn theo việc dạy dỗ nên chọn sách của ông LARIVA và FLEURY mà dịch ra.

Giá 1fr. 60
Tiền gởi 0fr. 06

**TẠI NHÀ IN
ÔNG F.-H. SCHNEIDER**

7, Boulevard Noredom
SAIGON

TỰ VỊ

LANGSA-ANNAM

Ông TRƯƠNG-VĨNH-KY

SOẠN

IN LẠI RỒI CÓ 1250 HÌNH

Không bì 6 \$ 00
Có bì 8 30
Lưng và góc bằng da 7 00
Bìa mềm đẹp lưng đính chữ vàng. 8 00

Người mua xin đính tên mình trên lưng sách đóng kỹ thi đặng.

Tiền gởi 0 \$ 24

**HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU
DENIS FRÈRES**

LẬP RA TỪ NĂM 1862 — NHÀ NGÀNH TẠI
HAIPHONG, BORDEAUX,
SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trừ savor hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này :

Một là « Toni Kola Secrestat ».

Hai là : Saint Raphaël Ducos.

Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này :

Rượu chác trắng và chác đỏ trong thùng và chịch ra ve.

Rượu Champagnes : V^{ve} Clicquot-Ponsardin.

Roederer.

Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagne supérieure : B. et S. Perrier.

Rượu Tisane extra : Marquis de Bergey.

Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vắn rồi hiệu Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Núi » có thứ rượu kêu là : vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger.

Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère, Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài Bến-thủy, gần Annam và ông quẹt Hanoi (Tonkin) nữa.

Ai muốn hỏi giá thì viết thư như vậy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. — SAIGON

ĐẠI-PHÁP-CÔNG-THÂN, chủ quốc-ngũ

Nói về các vua, quan có danh tiếng nước Đại-pháp từ sơ khai đến đời nay, nhiều chuyện có ích và hay.

Giá 2fr. 50
Tiền gởi 0 50

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredom. — SAIGON

ĐỊA DƯ TÍNH GIADINE, của Langsa ông Russier soạn, chỉ nói hết Giadine mà thôi, song đây để các đấng đại-khí trong thành này. Có đến TÁM BÀN SỔ.

Giá 0 \$ 30
Tiền gởi 0 03